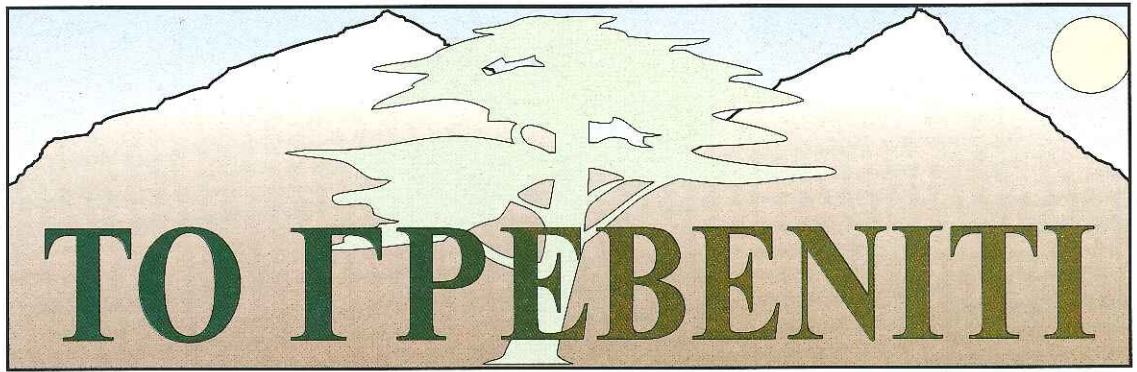

Το γεφύρι της Τσίπιανης Γρεβενιτίου

ΕΤΟΣ 7ο
ΓΡΑΦΕΙΑ:
ΓΕΡΑΝΙΟΥ 41
104-31 ΑΘΗΝΑ

ΤΡΙΜΗΝΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑΣ ΓΡΕΒΕΝΙΤΙΟΥ - Αρ. Φύλλου 28 ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ - ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ - ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2000

ΤΑ ΤΟΥ ΚΑΙΣΑΡΟΣ ΤΩ ΚΑΙΣΑΡΙ

Του Γ. Κεφαλού

Από την προηγούμενη έκδοση ξεκίνησε μια αντιπαράθεση τοπικών παραγόντων του χωριού με θέμα το μοναστήρι της Βουτσάς. Αφορμή ήταν η επιστολή της κας. Νένας Πέτσιου για τον εορτασμό της γεννήσεως της Θεοτόκου στις 8 Σεπτεμβρίου με κάποιες παραπέρα σκέψεις και προβληματισμούς που διетύπωσε.

Σε απάντηση της κας. Πέτσιου λάβαμε μια επιστολή διαμαρτυρίας στο ίδιο έντονο ύφος, όχι από τον Ηγούμενο της μονής, ούτε από τον καλλιεργητή των κτημάτων αλλά από την εκκλησιαστική επιτροπή του χωριού η οποία ανέλαβε να υπερασπιστεί την κατά τη γνώμη της θιγόμενη τιμή του χωριού. Την επιστολή, που δημοσιεύεται σε άλλο σημείο, προσυπογράφουν αυθόρμητα τριάντα περίπου κάτοικοι του χωριού. Επειδή το θέμα παίρνει διαστάσεις θα προσπαθήσουμε να το αναλύσουμε όσο γίνεται εξετάζοντας όλες τις παραμέτρους του. Πιθανόν αυτό να δυσανεχθεί κάποιους αναγνώστες αλλά τα πράγματα έτσι έχουν και έτσι οφείλουμε να τα καταγράψουμε και να μείνουν. "Τα του Καίσαρος τω Καίσαρι και τα του Θεού τω Θεώ". Βέβαια, σε ό,τι

"Καθήκον εστί το ποιείν εκάστοτε το δέον, εις πείσμα των συνεπειών επί του ατόμου". (αρχαίο ρητό)

Καθήκον είναι το να πράττεις σε κάθε περίπτωση αυτό που πρέπει, ενάντια στις συνέπειες που θα έχει επάνω σου.

αφορά μοναστήρια και μοναστηριακές περιουσίες τα πράγματα και εμπλέκονται και διαπλέκονται. Η παρουσία των μοναστηρίων διαχειρίζεται από τον εκάστοτε ηγούμενο και τους καλογήρους κατά την κρίση τους και κανείς δεν μπορεί να επέμβει. Έτσι είναι ο νόμος, αν δε μας αρέσει ας τον αλλάξουμε. Κεντρικό πρόσωπο και των δύο επιστολών είναι ο Πανοσιολογιότατος Σεραφείμ, Ηγούμενος της μονής.

Ηγούμενος και Μέτοσοβο

Ο Ηγούμενος αυτός, όντως είναι ό,τι καλύτερο, έχει περάσει από τη μονή, κατόρθωσε με τη βοήθεια και την συμπαράσταση φορέων και Μητροπόλεως, να ξαναζωντανέψει το μοναστήρι.

Με την ενοικίαση των χωραφιών και των γύρω λοφίσκων στον κ. Ιωάννου, έκανε την Ι. Μονή Βουτσάς αυτόνομη οικονομικά και αυτοχρηματοδοτούμενη στο μέλλον για τη λειτουργία της και την πλήρη αναπαλάωση. Μέγα το έργο του και επαινετό από όλους. Άξιος. Αυτό όμως, σε συν-

δυασμό με τη Μετσοβίτικη καταγωγή του και τα συμφέροντα του κ. Ιωάννου, σε κανένα δε δίνει το δικαίωμα να θεωρεί το μοναστήρι που είναι το αρχαιότερο της περιοχής, μετόχι του Μετσόβου και να το προβάλλει σαν μοναστήρι "ΤΟΥ", όπως ακούστηκε σε εκπομπή της ET3.

• Συνέχεια στη σελίδα 6

Το 2001 να μας χαρίσει Υγεία, Χαρά, Ειρήνη, Προκοπή. Να μας βρει Όρθιους-Δραστήριους-Χρήσιμους.

Η Γενική μας Συνέλευση:

11 Φεβρουαρίου Κυριακή ώρα, ώρα 10 το πρωί, σε αίθουσα του ξενοδοχείου La Mirage, Μαρίκας Κοτοπούλη 3, Πλατεία Ομονοίας.

Η Γενική μας Συνέλευση περιλαμβάνει 2 μέρη :

α. Το κόψιμο της πρωτοχρονιάτικης πίτας και την προσφορά 2 δώρων στους 2 υπερ-τυχερούς που θα βρουν τα 2 νομίσματα.

β. Την ετήσια Γενική μας Συνέλευση που θα περιλαμβάνει τον Οικονομικό Απολογισμό της Αδελφότητας, τον προϋπολογισμό του 2001 και τα πεπραγμένα του Δ.Σ για τη χρονιά που πέρασε. Περιλαμβάνει το δεύτερο μέρος τις προτάσεις σας, αφού προηγουμένως μας κάνετε αυστηρή και σκληρή κριτική γιατί έτσι θα "χπιστεί" η παραπέρα πορεία της Αδελφότητας, με καλύτερα υλικά για να αντέξει στο χρόνο.

Θα σταλούν προσκλήσεις για τη Γ.Σ. στους απόδημους Γρεβεντάτες και φίλους που μένουν στην Αθήνα. Στο Δήμο Ανατολικού Ζαγορίου. Στην Πανεπιστημιακή Συνομοσπονδία Ελλάδας. Στην Διεύθυνση Ζαγορισίων. Και φυσικά στο τοπικό Συμβούλιο Δ.Δ. Γρεβενιτίου.

Με την ελπίδα και αυτή η Γενική μας Συνέλευση να είναι μαζική, σας περιμένουμε,

11 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ, Κυριακή.

Οι Γενικές μας Συνελεύσεις συνδυασμένες και με το κόψιμο της Πρωτοχρονιάτικης πίτας έχουν πάντα μεγάλη επιτυχία.

"TITANIA" 14/1/1996: Στις πρώτες σειρές των καθισμάτων διακρίνονται οι επίσημοι καλεσμένοι μας να παρακολουθούν τις εργασίες της Γενικής Συνέλευσης.

"LA MIRAGE", 30/1/2000. Λίγο πριν αρχίσει το δεύτερο μέρος της εκδήλωσης (Γ.Σ.). Έχουν πολλά να πούνε οι Χωριανοί και φίλοι.

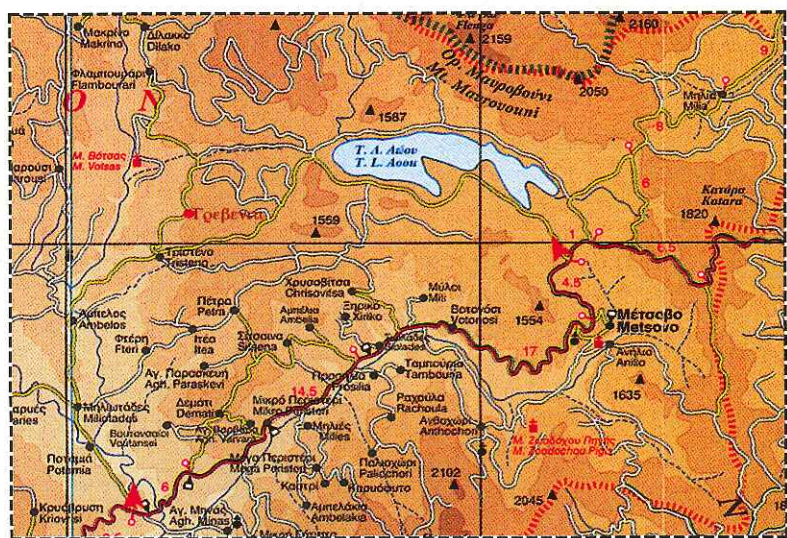
Η Αδαμαντία Ανδρούτσου, η τυχερή του 2000, έχει βρει το νόμισμα της πίτας και παραλαμβάνει απ' τον πρόεδρο της Αδελφότητας Γιώργο Δερμάνη το τυχερό δώρο.

Χάρτης Περιοχής

Έχοντας ανά χείρας αυτό το χάρτη έχετε αποτυπωμένες τις διαδρομές για το Γρεβενί και όχι μόνο. Ένα μικρό παράδειγμα όταν ταξιδεύετε προς Αθήνα μέσω Τρικάλων από λίμνη πηγών Αώου η διαδρομή φαί-

νεται παραστατικά. Λίγο προσοχή χρειάζεται και όλα θα πάνε καλά.

Πρόταση: Κόψτε τον, πλαστικοποιήστε τον και νομίζουμε ότι έχει κάποια θέση στην τσέπη σας (όταν ταξιδεύετε).

Απόσπασμα από τον Χάρτη της ROAD EDITIONS "ΗΠΕΙΡΟΣ - ΘΕΣΣΑΛΙΑ"

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ**ΘΑΝΑΤΟΙ****• ΒΑΣΙΛΕΙΑ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΝΙΚΟΥ**

Μια ακόμη ΑΡΧΟΝΤΙΣΣΑ του Γρεβενιτίου έφυγε για πάντα, 6 Νοεμβρίου του 2000 σε ηλικία 88 ετών. (Τι μνήμες για το Γεωπόνιο το Γιώργο Νίκου με βοηθό, και τη χρυσή δεκαετία του '60, τη Χρυσούλα).

Η Βασιλεία τι δεν έκανε για το χωριό μας. Η Βασιλεία Νίκου το Γρεβενίτι το λάτρευε, μέχρι τα τελευταία της ήταν η ζωή της.

Θα συναντήσεις όλα τα αγαπημένα μας πρόσωπα, τι δε θα πείτε... Θα τη θυμόμαστε για πάντα.

Ελαφρύ να είναι το χώμα που θα τη σκεπάζει.

ΑΙΩΝΙΑ ΤΗΣ Η ΜΝΗΜΗ

Κων/νος και Ιωάννης Τζώρτζης του Παναγιώτη.

Υ.Γ. Ο Νίκος ο Νάνος θα μαζέψει τις βέργες απ' τον κήπο της.

Η Αδελφότητα Γρεβενιτίου συλλυπείται τη Σταματία- Μαρία κόρες της και όλους τους δικούς της ανθρώπους.

• Την Πέμπτη 21 Δεκεμβρίου πέθανε η Κωνσταντούλα Λίτη στο Γρεβενίτι, όπου ζούσε μόνη της, ξαφνικά σε ηλικία 78 ετών.

Στον αδερφό της Χρίστο και τα ανήψια της τα θερμά μας συλλυπητήρια.

ΧΑΡΤΗΣ ΓΡΕΒΕΝΙΤΙΟΥ

Γράψαμε στο προηγούμενο φύλλο ότι ετοιμάζουμε χάρτη των γύρω από το Γρεβενίτι βουνών και μονοπατιών. Ζητήσαμε από όσους εμπλέκονται στο θέμα τουρισμού και σχετικές παροχές υπηρεσιών να επικοινωνήσουν μαζί μας. Μέχρι στιγμής καμία απολύτως απάντηση δεν έχουμε πάρει. Αγαπητοί φίλοι, το θέμα δεν είναι αστέιο. Αν εσείς δε θέλετε να προβληθείτε, κανένας δεν θα σας αναγκάσει. Μην παρεξηγηθούμε όμως, όταν δείτε άλλους προβλημένους.

-Άγιο Νικόλα, βόθθαμε!
-Κούνα και συ τα χέρια!

“ΤΟ ΓΡΕΒΕΝΙΤΙ”

ΤΡΙΜΗΝΗ ΕΚΔΟΣΗ ΤΗΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑΣ ΓΡΕΒΕΝΙΤΙΟΥ

Γραφεία: Γερανίου 41,
104 31 Αθήνα
ΕΚΔΟΤΗΣ: Γιώργος Δερμάνης
Ζυμπρακάκη 30 -32 Τ.Κ. 104
45 - Τηλ.: 8319718

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ:

Γιώργος Δερμάνης
Γιώργος Κέφαλος
Κατερίνα Κρούστη (Αδάμου)

ΕΜΒΑΣΜΑΤΑ - ΕΠΙΣΤΟΛΕΣ

Γιώργος Δερμάνης
Ζυμπρακάκη 30-32
Τ.Κ. 104 45, Αθήνα
Τηλέφωνο: 83 19 718,
FAX. (01) 8320058
(01) 4174168

ΔΙΕΥΚΡΙΝΗΣΗ:

Ανώνυμες επιστολές προς την Εφημερίδα μας κατά πάγια δημοσιογραφική δεοντολογία, ΔΕΝ δημοσιεύονται.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟ

Ευχαριστώ τον Πρόεδρο και τα μέλη του Δ.Σ. του Πολιτιστικού Συνδέσμου Ζαγορισιών για την πρόσκληση στην παρουσίαση της έκδοσης του δίσκου ακτίνας (CD) με τίτλο “Τραγούδια που λέμε στο Ζαγόρι”, στις 22 του περασμένου Νοεμβρίου στα Γιάννενα.

Να με συγχωρείτε που δεν μπόρεσα να παραβρεθώ.

Σας ευχαριστώ για το CD που μου στείλατε.

Τα 12 τραγούδια του έχουν εκπληκτικά ηχοχρώματα. Μουσικοί, τραγουδιστές, “δεμένοι” μεταρσιώνονται όλοι μαζί μ'αυτά.

Για μένα ένα παραπάνω, εκτός απ' αυτά υπάρχει μεγαλύτερη συγκινησιακή φόρτιση καθ' όσο σε μια απ' τις φωτογραφίες που το κοσμούν, τελευταία φωτογραφία δεκαετίας του 1930, εικονίζονται στο τριφύλλι της Μονής Βουτσάς οι αείμνηστες, μητέρα μου Νίτσα και γιαγιά Λεμονιά να χορεύουν με πολλούς άλλους Γρεβεντάτες.

Γιώργος Δερμάνης

Υ.Γ. Προτείνουμε να αγοράσετε το CD ανεπιφύλακτα. Διατίθεται από τον Πολιτιστικό Σύνδεσμο Ζαγορισιών, Χριστοβασιλή 8, Γιάννενα.

Τηλέφωνα: 0651 32 974, 0651 21 443, 0651 27879.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ

**ΠΡΟΣ ΤΑ ΜΕΛΗ
ΤΗΣ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΤΗΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΟΣ
“ΤΟ ΓΡΕΒΕΝΙΤΙ”**

Κύριοι,

Γνώρισα “Το Γρεβενίτι”, τη μεσολαβήσε και δαπάνη του σεβαστού μου φίλου πατρός Χριστοδούλου Δεληγιάννη, σωστού ανθρώπου, ένθερμου πατριώτου και αξιού ιερέως, τον οποίον και από της θέσεως αυτής, τον ευχαριστώ.

Θερμά συγχαρητήρια για το καθ'όλα τέλει, προσεγμένο, επιμελημένο και γεμάτο Γρεβεντιώτικο παλμό περιοδικό σας, “Το Γρεβενίτι”.

Σ' αυτό και μ' αυτό δείχνετε όλη σας την αγάπη για την γενέτειρά σας, τον ιερό τόπο των προγόνων σας και όλες οι προσπάθειές σας είναι, πώς το Γρεβενίτι να αποκτήσει ξανά, την παλιά του αίγλη. Κι εκεί που οι βάρβαροι κατακτητές έκαψαν και κατέστρεψαν, τα σπίτια σας, τις ιερές εστίες σας και που μαζί μ' αυτά κατέστρεψαν κι έναν πολιτισμό αιώνων, σεις, με την αγάπη σας και το πείσμα σας, το ξαναχτίσατε και συνεχίζετε, με πολύ ζήλο, να το χτίσετε σαν τον εκ της τέφρας αναγεννώμενο φοίνικα.

Έτσι, σιγά-σιγά, το Γρεβενίτι, ξαναπαίρνει τη μορφή του, ξαναβρίσκει τον εαυτό του και σεις όλοι και πιο πολύ το αγαπάτε. “Το Γρεβενίτι”, είναι μια φωνή ή καλύτερα, πολλές φωνές, ενωμένες φωνές κι όταν οι πολλές φωνές είναι συντονισμένες, προσέξτε το αυτό, τότε, οι πολλές ενωμένες και συντονισμένες φωνές, ακούγονται δυνατότερα και μακρύτερα και στο άκουσμα, οι φίλοι χαίρονται και οι εχθροί φοβούνται. Συνεχίστε, όλοι μαζί, ενωμένοι, με το “Γρεβενίτι”, τον αγώνα σας και τις προσπάθειές σας για ένα καλύτερο Γρεβενίτι. Παραμερίστε τις μικροδιαφορές ή μάλλον σταθείτε πάνω απ' αυτές.

Η γκρίνια διχάζει τους ανθρώπους, εμποδίζει την πρόοδο, γκρεμίζει, καταστρέφει. Η γκρίνια ποτέ δεν οικοδομεί.

Εύχομαι να έχετε όλοι σας μεταξύ σας, σύμπνοια, ομόνοια, αγάπη και τότε, να είστε βέβαιοι, το Γρεβενίτι θα πάει από το καλό στο καλύτερο.

Με “Το Γρεβενίτι”, νοικοκυρεύετε το Γρεβενίτι. Προστατέψτε το από τους ξένους, τους ανίδεους, τους απολίτιστους, τους συμφεροντολόγους.

Το Γρεβενίτι πρέπει με τις δικές σας και μόνο προσπάθειες ν' αποκτήσει ξανά την παλιά του αίγλη, να γίνει ξανά το πρώτο Ζαγορίσιο αρχοντοχώρι-κεφαλοχώρι, όπως ήταν. Οι “άλλοι”, μηδέ και του “Καποδίστρια” εξαιρουμένου, δεν μπορούν να μπουν στη δική σας καρδιά. Δε βλέπουν, δεν καταλαβαίνουν, δεν πονούν!

Προστατέψτε το από τις άγριες επεμβάσεις κάποιων που θέλουν την γρήγορη δήθεν αξιοποίησή του. Μην επιτρέπεται να διανοίγονται πρόχειρα και όπου τύχει δρόμοι μέσα στο τόσο ωραίο δάσος σας. Η προστασία και μόνον αυτή θ' αξιοποιήσει καλύτερα από κάθε άλλη ενέργεια-επέμβαση τα χωριά μας, τον τόπο μας.

Τελειώνοντας σας εύχομαι, το ένα τεύχος του “Γρεβενίτι” να είναι καλύτερο από το άλλο και όλοι μαζί, ενωμένοι μ' αυτό, να συμπορεύεστε προς την πρόοδο του τόσο ωραίου χωριού σας, “του επί δασώδους και καταρρύτου κλιτύος κειμένου Γρεβενιτίου”.

Ιωάννης Γ. Παπαϊωάννου, Συμβολαιογράφος

ΠΥΡΡΟΣ**Διημερίδα Εφημερίδα - Περιοδικό των Ηπειρωτών της Διασποράς**

Άλλη μια φωνή στον Έντυπο Τύπο της Ηπείρου θα ακούγεται. Είδαμε το πρώτο φύλλο της. Η εφημερίδα είναι καλαίσθητη, ενημερωτική, επικοινωνιακή, με συνεργάτες κυρίως απ' τις Ομοσπονδίες και τις Αδελφότητες των Ηπειρωτών. Μπαίνει δυναμικά στον Ηπειρωτικό Τύπο, διεκδικώντας (το δικαιοῦται άλλωστε) σημαντικό αναγνωστικό κοινό. Ο Διευθυντής της Ανδρέας Ρίζος, ένας σεμνός άνθρωπος, αλλά την πένα του τη “βυθίζει” στο χαρτί. Ελεύθερα, δυνατά όπως μέχρι σήμερα τον ξέραμε. Άλλωστε και ο τίτλος της Εφημερίδας το εγγυάται. “Πύρρος” Δυναμική Επικοινωνία.

Να χιλιάσουν οι εκδόσεις σας.

**ΦΩΦΗ ΓΕΝΝΗΜΑΤΑ
ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ ΠΑΣΟΚ Α' ΑΘΗΝΑΣ**

*Η γέννηση του Χριστού
Η νέα χρονιά
να μας φέρει πιο κοντά*

*Με την ελπίδα στα μάτια μας
Με την αγάπη στην καρδιά μας
Με την ανθρωπιά στη σχέση μας
Χρόνια πολλά και ευτυχισμένα.*

Φώφη Γεννηματά

ΣΕ ΟΛΕΣ ΑΥΤΕΣ ΤΙΣ ΕΥΧΕΣ ΕΞΕΙΣ
ΤΙ ΘΑ ΑΠΑΝΤΟΥΣΑΤΕ;
ΕΜΕΙΣ ΑΠΑΝΤΑΜΕ: ΑΥΤΕΣ ΟΙ ΕΥ-
ΧΕΣ ΝΑ ΕΧΟΥΝ ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΣΗ ΓΙΑ
ΜΙΑ ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΤΗΣ ΕΥΤΥΧΙΑΣ,
ΤΗΣ ΑΓΑΠΗΣ, ΤΗΣ ΕΙΡΗΝΗΣ.
ΤΟΥΣ ΕΥΧΑΡΙΣΤΟΥΜΕ ΑΠ' ΤΑ ΒΑΘΗ
ΤΗΣ ΚΑΡΔΙΑΣ ΜΑΣ ΚΑΙ
ΑΝΤΑΠΟΔΙΔΟΥΜΕ ΤΙΣ ΕΥΧΕΣ.

• ΣΥΔΝΕΥ 15/12/2000

Αγαπητέ μου Κύριε Γιώργο Δερμάνη και αγαπητά μέλη της Αδελφότητας, εύχομαι ολόψυχα οι Άγιες μέρες των Χριστουγέννων να χαρίσουν σε όλους σας Ελπίδα, Αγάπη και Ειρήνη. Ο καινούριος χρόνος να χαρίζει υγεία και ευτυχία.

Με πολλή πατριωτική
και φιλική Αγάπη,
ο συμπατριώτης σας
Παύλος Δημήτριος

• ΓΙΩΡΓΟΣ Π. ΜΩΡΑΪΤΗΣ**Τ. ΥΠΟΥΡΓΟΣ**

Τις θερμότερες ευχές μου για τις γιορτές των Χριστουγέννων και του νέου έτους.

Φιλικά,
Γιώργος Μωραΐτης

• ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΓΡ. ΦΟΥΣΑΣ**ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ- ΠΡΩΗΝ ΥΠΟΥΡΓΟΣ**

Εύχομαι από καρδιάς οι καμπάνες των Χριστουγέννων και του νέου έτους να ηχήσουν Χαρμόσυνα σε όλους μας και να σημάνουν υγεία, αγάπη και προκοπή το 2001.

• ΒΑΣ. ΤΣΙΜΠΙΔΑ-ΚΑΡΑΜΠΑ**ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ,
Η ΕΙΔΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ**

Ας ακολουθήσουμε με τα βήματα της καρδιάς μας το άστρο της Βηθλεέμ. Για να προσκυνήσουμε και μες το νεογέννητο Χριστό. Αυτών που θα μας φέρνει την αγάπη. Την ειρήνη, τη χαρά. ΚΑΛΑ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ

• ΣΤ. ΕΛ. ΚΑΛΟΓΙΑΝΝΗΣ**ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ Ν.Δ.**

Σας εύχομαι ολόψυχα Καλά Χριστούγεννα, Ευτυχισμένο και Δημιουργικό το 2001

**• ΡΙΚΗ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΥ-ΜΟΤΣΗ
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ
ΑΝΑΤΟΛΙΚΟΥ ΖΑΓΟΡΙΟΥ**

Εύχομαι στους απανταχού χωριανούς και τους καταγόμενους από το Ανατολικό Ζαγόρι ΧΡΟΝΙΑ ΠΟΛΛΑ, Ευτυχισμένο, Ειρηνικό και Δημιουργικό το 2001.

Ένα πρόβλημα υγείας με κράτησε μακριά από το χωριό για περισσότερο από ένα μήνα. Σ' αυτό το διάστημα συνέβησαν πολλά γεγονότα (επεικώς περιεργα).

Όταν έγραφα το άρθρο μου στην Εφημερίδα περίμενα πολλές αντιδράσεις.

• **Περίμενα** κατ' αρχάς να «ξυπνήσει» το ΓΡΕΒΕΝΙΤΙ απ' τη λήθαργο στον οποίο έχει περιπέσει εδώ και δεκαετίες που ελάχιστα - ευτυχώς - άτομα φροντίζουν για την μη αφύπνισή του, με βοηθό τον εκφοβισμό, τον εκβιασμό, την αμάθεια.

• **Περίμενα** την αντίδραση κυρίως, των δασεργατών (έκανα έναν πρόχειρο υπολογισμό) από τη διακλάδωση Ζουρίκας προς Ι.Μ. Βουτσάς σε μήκος περίπου τρία χιλιόμετρα η έκταση είναι δασωμένη με πεύκα. Αν υπολογίσουμε ότι φυτρώνει κάθε περίπου πέντε μέτρα κι ένα πεύκο, είναι περίπου 600 πεύκα. Αν βάλουμε ότι με τη διάνοιξη δεν κόπηκε μόνο ένας πεύκος, άρα να πάνε, όσους ρώτησα κανείς δεν ξέρει πόσα κόπησαν και ποιός τα πήρε!

• **Περίμενα** το Δασαρχείο να προβεί σε έρευνα (ούτε απ' τις ιδιοκτησίες μας δεν μπορούμε να κόψουμε δέντρα, αν δεν πάρουμε την ανάλογη άδεια).

• **Περίμενα** το Δήμαρχο και το Δημοτικό Συμβούλιο να αναλάβουν τις ευθύνες τους. Το θέμα δεν οι δυο κάδοι απορριμμάτων ή κάποιες μικροεπεμβάσεις είναι πιο πολύπλοκο και

Ποιός ο ρόλος του ιερέα;

πιο βαθύ. Πιστεύω και ο Δήμαρχος το γνωρίζει.

Εκείνο που σίγουρα **δεν περίμενα** είναι η αντίδραση του ιερέα του χωριού μας.

Την πρώτη λοιπόν Κυριακή απαίτησε από όλους τους παρευρισκομένους να προστατεύσουν την Εκκλησία γιατί, κατά τη γνώμη του όσα γράφονται στην εφημερίδα ΤΟ ΓΡΕΒΕΝΙΤΙ από μένα είναι ψευδή. Την επόμενη Κυριακή προχώρησε περισσότερο: ήρθε με έτοιμο κείμενο (από ποιον γραμμένο;) εναντίον της Εφημερίδας και εμένα προσωπικά και απαίτησε μέσα στην Εκκλησία να το υπογράψουν όλοι οι χωρικοί. Μετά τη λειτουργία ο Πρόεδρος του ΜΑΣ και η Εκκλησιαστική Επιτροπή κάλεσαν τον κόσμο στο Πετρίδείο να υπογράψουν το κείμενο, του οποίου το περιεχόμενο δεν γνωρίζω και δεν ξέρω αν το διάβασαν και όσοι το υπέγραψαν!

Γιατί ο ιερέας θορυβήθηκε τόσο; Τιποτα απ' τα γραφόμενά μου δεν αφορούσε τον ίδιο και το ρόλο του στην Εκκλησία του χωριού. Τώρα μου δίνει το δικαίωμα να το κάνω. Έχω λοιπόν να του πω, ότι:

1. Η Εκκλησία είναι χώρος κοινής προσευχής, χώρος όπου κηρύσσεται ο λόγος του Θεού. Είναι χώρος αγάπης και κατάνυξης. Σε καμιά πε-

ρίπτωση δεν είναι χώρος αντιπαράθεσων και κυρίως δεν είναι χώρος όπου να σπέρνεται η διχόνοια και το μίσος και μάλιστα απ' τον ίδιο τον ιερέα. Το αντίθετο μάλιστα αν συνέβαινε κάτι τέτοιο, ο ιερέας όφειλε να το διακόψει εν τη γενέσει του και να προσπαθήσει με το λόγο του Θεού να μονάσει το ποιμνίό του.

Δεν ξέρω αν το παρατηρήσατε, αλλά εμένα προσωπικά μου κάνει εντύπωση, όσες φορές έτυχε να ακούσω κήρυγμα, το θέμα γύριζε γύρω από τη διχόνοια και το μίσος που κυριεύει τα μέλη μιας κοινωνίας ή μιας οικογένειας. Στην προκειμένη περίπτωση ποιος είναι αυτός; Είναι ο ιερέας του χωριού που σπέρνει τη διχόνοια στο ποιμνίό του; Είναι η Αθηνά Πέτσιου που έγγραψε κάποιες αλήθειες, οι οποίες δεν άρεσαν σε κάποιους; Μήπως είναι τα συμφέροντα γειτονικού Δήμου, για χάρη του οποίου θα πρέπει να πάψει να εκδίδεται η εφημερίδα μας;

Στην Πυρά!!

Ακριβώς όπως στον Μεσαίωνα με την ιερά Εξέταση! Επειδή μας πέφτει λίγο μακριά θα αναφερθώ στο δικό μας Μεθόδιο Ανθρακίτης ο οποίος κατέστη πολύ-πολύ επίκαιρος. Για όσους, λοιπόν, δεν το γνωρί-

ζουν, ο Μεθόδιος Ανθρακίτης ήταν ιερέας και διδάσκαλος του Γένους (δίδαξε φιλοσοφία και μαθηματικά). Επειδή δεν άρεσε ο τρόπος που δίδασκε καλείται από το Πατριαρχείο σε απολογία και εκδίδεται απόφαση από το Συνοδικό Δικαστήριο με την οποία καθαιρείται από το ιερατικό και διδασκαλικό του αξίωμα και τα συγγράμματά του θεωρούνται «άξια πυρός». Μετά δυο χρόνια, βέβαια κατάρθαν το λάθος τους και εκδίδουν απαλλακτική απόφαση. Αυτά, πολύ περιληπτικά.

2. Καθήκον του είναι να λειτουργεί κανονικά (εκτός ανωτέρας βίας) όλες τις Κυριακές και εορτές καθώς και όλες τις τοπικές γιορτές στα ενοκλήσια μας, Αγίας Παρασκευής, Άη Λιά, Αγίου Νικολάου. Η θέση του είναι στο Γρεβενί και όχι στο Μέτσοβο Απορώ με την Εκκλησιαστική Επιτροπή που μέχρι πρότινος ήταν διεκδικητική, τώρα τι συμβαίνει; Καθήκον του ακόμη είναι να ακολουθεί τα ήθη και έθιμα του χωριού μας (γιορτές - κηδείες - μνημόσυνα κ.λπ.) και όχι να επιβάλλει τα δικά του. Απορώ με τους κατοίκους που διαμαρτύρονται στα σπίτια ή στα καφενεία και δεν απαιτούν απ' τον ίδιο να αντεπεξέλθει στις υποχρεώσεις του, όπως ακριβώς έκαναν οι προκάτοχοί του. Αναμένω να διαβάσω το κείμενο - αν τελικά στάλθηκε και επιφυλάσσομαι να απαντήσω επ' αυτού.

Γιάννα, Ιανουάριος 2001

Αθηνά Πέτσιου

ΤΗΛΕΙΑΤΡΙΚΗ ΣΤΟ ΑΝΑΤΟΛΙΚΟ ΖΑΓΟΡΙ

Σε μια τηλεφωνική επικοινωνία που είχαμε για τα Χριστούγεννα με τον κ. Δήμαρχο πληροφορηθήκαμε με ιδιαίτερη ευχαρίστηση ότι θα εγκατασταθούν τηλεκαρδιογράφοι στο Ανατολικό Ζαγόρι.

Το πρόγραμμα είναι μια προσφορά από τον ANTENNA και προσωπικά από τον κ. Μίνως Κυριακού που δημόσια τον ευχαριστούμε σαν δημότες αυτών των (μισο)ξεχασμένων χωριών. Μακάρι η προσφορά του να βρει μιμη-

τές και σε άλλες ανάγκες ιατρικής περίθαλψης γιατί με το ΕΣΥ προς το παρόν, δύσκολα τα πράγματα. Δυστυχώς από τον Δήμο Επίσημο Δελτίο Τύπου δεν έχουμε πάρει ακόμη. Τα στοιχεία τα ζητήσαμε απ' το Γραφ. Δημοσίων Σχέσεων του ANTENNA όπου μας εξυπηρέτησε άμεσα. Μας παρέπεμψε στην CARDIO EXPRESS όπου μας έδωσαν όσα στοιχεία τους ζητήσαμε. Οι τηλεκαρδιογράφοι, είναι μια μικρά φορητά μηχανήματα χωρίς ανάγκη μόνιμης εγκατάστασης με τα σήματα που παίρνουν, ακουμπώντας τα στο στήθος, διαβιβάζουν πλήρες καρδιογράφημα στο κέντρο της CARDIO EXPRESS, σε 42 δευτερόλεπτα! Απλά με οποιαδήποτε σταθμό ή κινητό τηλέφωνο. Από εκεί δίνονται ιατρικές διαγνώσεις και συμβουλές στον Ιατρό ΑΜΕΣΑ.

Περισσότερα για τους τηλεκαρδιογράφους μετά την εγκατάστασή τους. Και πάλι θερμές ευχαριστίες στον ANTENNA.

Γ. Κέφαλος

ΜΕΛΕΤΗ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΟΥ ΔΑΣΟΥΣ ΟΞΥΑΣ

Μια πρόταση ήπιας επέμβασης και τουριστικής αξιοποίησης του δάσους οξυάς, μαζί με προτάσεις ορεινών δραστηριοτήτων, κατατέθηκε στον Δήμο Α. Ζαγορίου και το Δημ. Διαμέρισμα Γρεβενιτίου. Η μελέτη συντάχθηκε από τον Αντιπρόεδρο της Αδελφότητας και ορειβάτη Γ. Κέφαλο. Σε συνδυασμό με κάποιες επιδοτήσεις από την ΕΟΚ και ανάλογες επεν-

δύσεις, δημιουργεί προϋποθέσεις παραμονής (γιατί όχι και επιστροφής) κατοίκων στο χωριό. Η ιδέα γεννήθηκε μετά την πρώτη, υποτυπώδη, σηματοδότηση του μονοπατιού για το Βορτόπι το '98 και τα επακολουθήσαντα θετικά σχόλια. Ευελπιστούμε ότι θα επεκταθεί και στα Όμορα Δημ. Διαμερίσματα και θα υλοποιηθεί από τον Δήμο.

Στις 7 Ιανουαρίου 2001 (Πρώτη Κυριακή της δεύτερης διέτας του Δημοτικού Συμβουλίου) το Δημ. Συμβούλιο συνεδρίασε και εξέλεξε με μυστική ψηφοφορία τους εξής:

1. Πρόεδρος Δημ. Συμβουλίου, τον κτηνότροφο από το ΔΕΜΑΤΙ κ. Χρήστο Παπατόλη. 2. Αντιπρόεδρος Δημ. Συμβουλίου τον έμπορο απ' του ΜΗΛΙΩΤΑΔΕΣ ΔΕΜΑΤΙΟΥ κ. Ηλία Κίτσιο. 3. Γραμματέας τον δασεργάτη, απ' το ΕΛΑΤΟΧΩΡΙ κ. Γιάννη Μητιάπολο. 4. Για την Δημοτική Επιτροπή Εκλέχτηκαν οι κύριοι: α. Βασίλης Σπύρου, δάσκαλος απ' τους ΜΗΛΙΩΤΑΔΕΣ ΔΕΜΑΤΙΟΥ. β. Γιάννης Ρούσκος, συν/χος δάσκαλος απ' τις ΚΑΡΥΕΣ, ως τακτικά μέλη.

Αναπληρωματικά μέλη εκλέχτηκαν οι κύριοι: α. Γιώτης Ελευθέριος, δάσκαλος του ΓΡΕΒΕΝΙΤΙΟΥ, απ' το ΕΛΑΤΟΧΩΡΙ. β. Κίτσιο Ευθύμιος

ΔΗΜΑΙΡΕΣΙΕΣ ΣΤΟΝ ΔΗΜΟ ΜΑΣ

Αναπόκριση από τη Ρίκη Μότση
Σχόλια από το Γιώργο Κέφαλο

συν/χος έμπορος απ' το ΔΕΜΑΤΙ. Όλα τα μέλη της Δημοτικής Επιτροπής ανήκουν στην Αντιπολίτευση, καθώς και ο Αντιπρόεδρος του Δημ. Συμβουλίου.

Υποψήφιοι για την προεδρία ήταν οι: Παπατόλης Χρήστος ΔΕΜΑΤΙ, Μότση Φρειδερίκη ΓΡΕΒΕΝΙΤΙ, Φωτιάδης Αντώνης ΚΑΒΑΛΛΑΡΙ.

Η πρώτη ψηφοφορία απέβη άκαρπη και επαναλήφθηκε. Κατά τη δεύτερη ψηφοφορία έλαβαν σε σύνολο 13 Δημ. Συμβούλων.

1. Παπατόλης Χρήστος 7 (με την ψήφο έκπληξη του αντιπάλου του στο ΔΕΜΑΤΙ Β. Σπύρου και τους ψήφους 2 βεβαίως του ΓΡΕΒΕΝΙΤΙΟΥ). 2. Μό-

τση Φρειδερίκη 2 (η μία ψήφος του) Ε. Γιώτη απ' το ΕΛΑΤΟΧΩΡΙ). 3. Φωτιάδης Αντώνης. 4.

ΤΑ ΠΑΝΩ ΚΑΤΩ!

Απ'τα γραφόμενα της Φρειδερίκης Μότση μπορούμε να συμπεράνουμε πολλά πράγματα.

1. Οι πρώτοι αντιπολιτευόμενοι συγχωριανοί μπροστά στο κοινό συμφέρον ξεπέρασαν τις διαφορές τους βλέποντας μακρύτερα απ' τη τύχη τους και τα μικροσυμφέροντά τους με τη βοήθεια (πρώτη) συμπολιτευομένων. 2. Οι απόδημοι, που κινητοποιηθήκαμε ΔΥΟ φορές για να κερδίσουμε τη Δημορχία αναρωτιόμαστε «είμαστε πε-

ρήφανος λαός, Κυρίαρχος λαός ή απλώς...»;

Δυστυχώς αυτό βλέποντας τα αποτελέσματα... Αποδείχτηκε ότι ήταν ευκαιριακό και επιφανειακό. Είμαστε στα ίδια, ούτε βήμα μπροστά. Δίνουμε την εντύπωση ότι αγόμεθα και φερόμεθα σε μικροσυμφέροντα εν ενεργεία και αποσυρθέντων τοπικών παραγόντων. 3. Όπως πάμε, παρόλο το ότι τα χωριά στο πέταλο του Βάρδα συνεισφέρουν στην Κρητική Κορβανά (και το Δημοτικό) ποσά φόρου μέσω των δασικών συνεισφορών θα διοικούνται από ΜΗ Ζαγορίσιους, χωρίς να 'χουν λόγο και φωνή. 4. Ο κ. Δήμαρχος φαίνεται να «ισορροπεί» πάνω σε τεντωμένο σχοινί και δύσκολα θα περατώσει το έργο του. Φαίνεται ότι αυτός «θα βγάλει τα κάστανα από τη φωτιά», την πρώτη καθοριστική τετραετία. Το ποιοί θα τα φάνε, άλλη ιστορία.

ΑΝΑΤΟΛΙΚΟ ΖΑΓΟΡΙ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

...και ήρθε η γιορτή της Παναγιάς και το τριήμερο πανηγύρι τείνει να γίνει τετραήμερο με πρωταγωνιστές τη νεολαία, που όλοι καμαρώνουμε. Γι' αυτό κάνω μια έκκληση εκ μέρους όλων μας, να ξεκινάμε το χορό γρηγορότερα για να έχουν την ευκαιρία και οι γιαγιάδες να τους καμαρώνουν. Ας μη λειτουργούν ανασταλτικά τα διάφορα, καλόβουλα ή κακόβουλα, σχόλια. Αν πιάσετε π.χ. και το δικό μου χέρι τι θα πάθετε; Εγώ, ναι, θα κρατήσω λίγη από τη ζωντάνια της, γιατί την ηλικία σας, πάει την προσπέρασα.

Και κορυφαία εκδήλωση ανέκαθεν ήταν για τους Γρεβεντάτες το πανηγύρι της Βουτσάς. Όμως φέτος, εγώ ένιωσα ότι κάτι έχασα. Ένιωσα ότι γίνεται προσπάθεια να με ξεριζώσουν από τον τόπο μου, από τα ήθη και τα έθιμά μου. Αυτό ένιωσα εγώ και το 90% των κατοίκων του Γρεβενιτίου, του Φλαμπουραρίου και της Δόλιανης. Άλλαξαν πολλά στο μοναστήρι, πάρα πολλά. Είναι ωραίο να βλέπεις ανθισμένες τριανταφυλλίες, γκαζόν και γλάστρες.

Είναι ωραίο να βλέπεις ξανά τα κελιά κατοικήσιμα, ύστερα από τη μεγάλη καταστροφική φωτιά. Είναι ωραίο να βλέπεις ελαφάκια και λούτσες με παπάκια.

Πονάει πολύ να βλέπεις την καταστροφή στις αγιογραφίες.

Κι ακόμα πιο πολύ πονάει η "επιδημία" κατάληψης από Μετσοβίτες σ' όλους τους χώρους.

Αλήθεια νοίκιασε το μοναστήρι στον κ. Ιωάννου; Ποιος είναι ο αρμοδιότης του Ηγούμενου της Μονής;

Μπορεί ο πρώτος να εκχερσώσει τα πάντα;

Μπορεί ο δεύτερος να ανοίγει δρόμους, να κλείνει δρόμους; Ποιος ρωτήθηκε; Το Δασαρχείο, ο Δήμος ή οι ιδιώτες;

Αλήθεια όσοι έχετε κτήματα κατά μήκος του δρόμου Ζουρίκα- Βουτσά ξέρετε ότι χάσατε ένα

κομμάτι της περιουσίας σας; Γιατί δεν εκλήθη ο συνεταιρισμός να κόψει τα δέντρα που έπεσαν ηρωικά υπέρ της απρόσκοπτης προσπέλασης λεωφορείων από το Μέτσοβο, αλλά η μπουλντόζα τα πέταξε στο ποτάμι όπου και σαπίζουν; Ξέρετε τι έγινε ο χώρος γύρω από τη μουριά που χορεύαμε; Τον βλέπετε στη φωτογραφία. Πού χόρευε ο κόσμος; Δεν χόρευε.

Τι έγινε το Γρεβεντάτικο τριφύλλι; Σωρός από μπάζα.

Τι έγινε ο χώρος που κατασκήνωνε η νεολαία; Αμπέλια.

Πού πήγε η νεολαία; Όσο γινόταν πιο κοντά. Κάτω στο ποτάμι!!

Πού κοιμήθηκαν οι Γρεβεντάτες; Λόγω πλήρους κατάληψης των κελιών από Μετσοβίτες, στα σπίτια τους.

Κι επειδή στις διαμαρτυρίες μας ο Ηγούμενος αδιαφόρησε, γι' αυτό και λειτούργησε με μόνον επίσημο τον Δήμαρχο Μετσόβου και όλους τους κατοίκους που έχουν βαθιά πίστη και αγάπη για το μοναστήρι και οι οποίοι στο σύνολό τους αποχώρησαν μετά τη θεία λειτουργία διαμαρτυρόμενοι σιωπηρά για την παραγκωνισή τους. Δυστυχώς μου χάλασε το φιλμ όπου θα βλέπατε τον Αγιασμό των Υδάτων με μόνους παριστάμενους τρεις Ιερωμένους, την εκκλησιαστική επιτροπή και πέντε Μετσοβίτες. Κυριολεκτικά. Θυμάστε όλες τις προηγούμενες χρονιές, δεν έπεφτε καρφίτσα στο προαύλιο.

Ακόμη δεν κατάλαβα το νόημα μιας πινακίδας που απαγορεύει τις φωτογραφίες. Υπάρχει σε πολλά μοναστήρια, όμως είναι λογικό, έχουν κειμήλια να προστατεύσουν, εμάς ό,τι ήταν να κλαπεί, εκλάπη. Τι να μη φωτογραφήσουμε, τις αυλές με τα παρτέρια;

Αν του χρόνου θελήσετε να επισκεφθείτε το μοναστήρι (τις καθημερινές πρέπει να το σκεφθεί-

τε ή να προετοιμασθείτε, υπάρχουν μαντρόσκυλα που δαγκώνουν) και δείτε πινακίδα που να απαγορεύει την είσοδο, εκτός αν ρίξετε π.χ. χιλιάριο, μην παραξενευτείτε. Υπάρχει λογική εξήγηση!

Επειδή ο Ηγούμενος χρειάζεται λεφτά να τελειώσει τις εργασίες και επειδή κατά τη γνώμη του μόνο οι Μετσοβίτες προσφέρουν με τη θέλησή τους, όλοι οι άλλοι θα τα δώσουν με το ζόρι. Έτσι είδαμε Μετσοβίτες να πουλούν σουβλάκια προς 300 δρχ. το ένα (200 δρχ. στο πανηγύρι στο Γρεβενίτι) και μια πινακίδα που μας πληροφορούσε ότι τα έσοδα θα πήγαιναν στο μοναστήρι! Γι' αυτό απαγόρευσε στον Τάκη Βόντινα, οικογενειάρχη με τέσσερα παιδιά, να πάει να πουλήσει σουβλάκια και ποτά, εκτός αν έδινε υποχρεωτική δωρεά στη Μονή 1000.000 δρχ.!

Τι σόι εκβιασμός είναι αυτός από έναν Ιερωμένο, εσείς θα απαντήσετε. Εμένα το στομάχι μου έγινε κόμπος από τη στιγμή που άκουσα παιδιά που πεινούσαν, αλλά δεν έτρωγαν από αντίδραση και μόνο για τον παραγκωνισμό του Βόντινα. Επιπλέον είδα κάδους απορριμμάτων να γράφουν Δήμος Μετσόβου. Τι έγινε, ζητήθηκαν από τον Δήμο μας και αρνηθήκαμε να προσφέρουμε δύο κάδους, ή το γεγονός σημαίνει και έμμεση επέκταση του Δήμου Μετσόβου στην περιοχή μας;

Η Παναγιά θα με συγχωρέσει γιατί το ομολογώ, φέτος κολάστηκα με αυτά που είδα και άκουσα. Όπως ομολογώ ότι θα υποπέσω στο ίδιο αμάρτημα και του χρόνου, αν ο Δήμος μας δεν βάλει φρένο στον εκκολλαπτόμενο Φεουδάρχη που έχει κάνει ορμητήριό του το μοναστήρι.

Αυτά τα στενάχωρα. Το Γρεβενίτι είναι όμορφο, είναι πράσινο, είναι δροσερό. Χρειάζεται περισσότερη αγάπη και εκτίμηση από τους κατοίκους του.

ΑΘΗΝΑ ΠΕΤΣΙΟΥ

Επιστολή διαμαρτυρίας

"Απαράδεκτα, ψευδή και προσβλητικά για το χωριό (θεωρούν) η **Εκκλησιαστική Επιτροπή Ι.Ν. Κοιμήσεως Θεοτόκου** και 28 υπογράφωντες κάτοικοι του Γρεβενιτίου, όσα η Αθηνά Πέτσιου στο προηγούμενο φύλλο της Εφημερίδας ΤΟ ΓΡΕΒΕΝΙΤΙ, έγραψε".

Η Εφημερίδα μας θεωρεί, ότι η επιστολή πρέπει να δημοσιευτεί ολόκληρη.

Αποστολέας της είναι ο Πρόεδρος του Μορφωτικού Αναπτυξιακού Συλλόγου Γρεβενιτίου, Γεώργιος Ράπτης. Για να βγάλουν οι αναγνώστες τα δικά τους συμπεράσματα, ξαναδημοσιεύουμε το κείμενο με τον τίτλο **ΑΝΑΤΟΛΙΚΟ ΖΑΓΟΡΙ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ** της Αθηνάς Πέτσιου, την τελευταία του θεματολογική ενότητα, που αφορά το Μοναστήρι.

Επιθυμούμε να κλείσει **ΕΔΩ** το θέμα όσον αφορά μελλοντικές απαντήσεις και ανταπαντήσεις πάνω σ' αυτό, μέσω της Εφημερίδας.

Η ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Η ΑΛΛΗ ΑΠΟΨΗ ΓΙΑ ΤΟ ΜΟΝΑΣΤΗΡΙ

Η Εκκλησιαστική Επιτροπή Ι.Ν. Κοιμήσεως Θεοτόκου και οι παρακάτω υπογράφωντες κάτοικοι του Γρεβενιτίου.

ΘΕΩΡΟΥΜΕ

Απαράδεκτα, ψευδή και προσβλητικά για το χωριό μας όσα γράφει στο υπ' αριθμ. 27 φύλλο της εφημερίδας "Το Γρεβενίτι" η Αθηνά Πέτσιου για το Μοναστήρι της Βουτσάς.

Γράφει λοιπόν:

1ον: Ότι "αν ο Δήμος μας δεν βάλει φρένο στον εκκολλαπτόμενο φεουδάρχη που έχει κάνει ορμητήριό του το Μοναστήρι, θα υποπέσει στο ίδιο αμάρτημα και του χρόνου". Εμείς απαντούμε και λέμε στην Αθηνά, ότι κάνει μεγάλο λάθος. Ο Αρχιμανδρίτης Σεραφείμ είναι ΗΓΟΥΜΕΝΟΣ της Μονής, όχι φεουδάρχης. Διοικεί το Μοναστήρι σύμφωνα με τις εντολές του Μητροπολίτη Ιωαννίνων, την ορθόδοξη παράδοση και τους κανόνες της Εκκλησίας.

2ον: Γράφει η Αθηνά η Πέτσιου ότι απαγόρευσε στον Τάκη τον Βόντινα, οικογενειάρχη με τέσσερα παιδιά, να πάει να πουλήσει σουβλάκια, εκτός εάν έδινε υποχρεωτική δωρεά στο Μοναστήρι 100.000 δρχ. Εμείς απαντούμε και λέμε μεγάλο ψέμα κυρία μου, διότι ο Ηγούμενος ούτε καν ήλθε σε επαφή με τον Βόντινα. Η αλήθεια είναι ότι ο Βόντινας ειδοποιήθηκε πολλές ημέρες πριν από τον Γεώργιο Ράπτη ότι φέτος δεν θα δεχθεί κανέναν με κυλικείο στο Μοναστήρι, διότι θα το εκμεταλλευθεί η Μονή προς όφελός της, λόγω του ότι

έχει οικονομικές ανάγκες.

3ον: Γράφει η Αθηνά η Πέτσιου και λέγει ότι "αν του χρόνου θελήσετε να επισκεφθείτε το Μοναστήρι, προσέξτε γιατί υπάρχουν μαντρόσκυλα που δαγκώνουν και θα δείτε πινακίδα που απαγορεύει την είσοδο εκτός αν ρίξετε π.χ. χιλιάριο, μην παραξενευτείτε, υπάρχει εξήγηση, επειδή ο ηγούμενος χρειάζεται λεφτά να τελειώσει τις εργασίες και επειδή κατά τη γνώμη του μόνο οι Μετσοβίτες προσφέρουν με τη θέλησή τους, όλοι οι άλλοι θα τα δώσουν με το ζόρι". Εμείς απαντούμε και λέμε στην κυρία Αθηνά: ΝΤΡΟΠΗ ΣΟΥ να γράφεις τέτοια ψέματα. Υπήρχαν δύο μαντρόσκυλα για την ασφάλεια της Μονής και της οικογένειας που μένει εκεί καθώς ο χώρος είναι πέρασμα λαθρομεταναστών, τα οποία όμως σήμερα δεν υπάρχουν, γιατί φαρμακώθηκαν πέρσι από "γνωστό- άγνωστο". Σε ό,τι αφορά τα περί εισιτηρίου στην είσοδο, καταπίπτει από μόνο του και δεν χρειάζεται απάντηση. Η Αθηνά πάντως ούτε λίγο ούτε πολύ, προτρέπει τον κόσμο να μην πάει στο Μοναστήρι. Ντροπή!!!

4ον: Ένιωσα λέγει η Αθηνά η Πέτσιου, ότι κάτι έχασε φέτος, "έχασε το σπίτι της, τα ήθη και τα έθιμά της από την Βουτσά". Εμείς απαντούμε και λέμε ότι τίποτα δεν έχασε και δεν της απαγόρευσε κανείς να κάνει ό,τι ήθελε. Απλά ο Ηγούμενος διαμόρφωσε ένα νέο χώρο, μεγάλο και περιποιημένο, με καθίσματα και τραπέζια για να καθί-

σουν όλοι οι προσκυνητές.

5ον: Πονάει πολύ η Αθηνά η Πέτσιου, διότι βλέπει κατεστραμμένες τις Αγιογραφίες, όμως πιο πολύ πονάει διότι έχουν καταλάβει όλους τους χώρους οι Μετσοβίτες. Εμείς απαντούμε και λέμε ότι είναι αίσχος να δημοσιεύει τέτοιες ανακρίβειες. Για το θέμα των αγιογραφιών με ενέργειες του ηγούμενου και δωρεά του κ. Ιωάννου εκπονήθηκε μελέτη για τον καθαρισμό και την συντήρησή τους η οποία εγκρίθηκε ήδη από την 8η Εφορία Βυζαντινών Αρχαιοτήτων και βρίσκεται για τελική έγκριση στο Κ.Α.Σ. Αθηνών. Αλήθεια θα στιγματίσουμε το ενδιαφέρον για την ανακαίνιση της Μονής και θα χειροκροτούμε την εγκατάλειψή της; Πρωτοφανές!!! Σχετικά με τον χώρο οι Μετσοβίτες δεν κάνανε τίποτα δικό τους. Όλοι οι χώροι είναι στη διάθεση του κάθε προσκυνητή εκτός αν η Αθηνά βλέπει το πράγμα ρατσιστικά. Ίσως δεν γνωρίζει η Αθηνά ότι ανέκαθεν οι Μετσοβίτες ερχόταν στο Μοναστήρι 8 ώρες δρόμο με τα πόδια για να προσκυνήσουν.

6ον: Πονάει η Αθηνά η Πέτσιου, διότι νοίκιασε το Μοναστήρι ο κ. Ιωάννου και αυτός εκχερσώνει τα πάντα. Εμείς απαντούμε και λέμε ότι το Μοναστήρι νοίκιασε τα κτήματα στον κ. Ιωάννου μετά από φανερή δημοπρασία από την οποία δεν αποκλείστηκε κανείς και τώρα λογικά καλλιεργούνται. Τι ήθελε δηλαδή η Αθηνά, να μείνει με τα βάτα και τα πουρνάρια;

• Συνέχεια στη σελίδα 6

Το Μοναστήρι σαν γεωγραφικός χώρος ανήκει στο Γρεβενίτι και δεν πρόκειται να φύγει από χει. Σαν ιερός χώρος, όμως, ανήκει σε όλους!

Αγαπητό "ΓΡΕΒΕΝΙΤΙ",

Η οικογένειά μου κι εγώ είμαστε από εκείνους, τους πολλούς συγχωριανούς μας, που περιμένουμε πώς και πώς να έρθει ο Αύγουστος για να επισκεφθούμε το Γρεβενίτι. Είναι ο τόπος που γεννήθηκε, μεγάλωσε και αγαπώ. Δεν νομίζω ότι είναι τυχαίο το γεγονός πως όλοι τις μέρες εκείνες κανονίζουν να είναι στο χωριό.

Ανοίγει η καρδιά μου σαν φτάνω στην είσοδο του χωριού και κατηφορίζω τον κεντρικό δρόμο μέχρι το σπίτι μου. Μ' αρέσει που ξαναβλέπω τις ίδιες εικόνες που έχω δει τόσες φορές. Τα μικρά σπίτια με τα παλιά εκείνα τοίχια στη σκεπή, που σαν πέφτει μια καλοκαιρινή βροχή χαίρεσαι να την ακούς να χτυπάει επάνω και να μυρίζει τη βρεγμένη γη. Μ' αρέσει να ανηφορίζω τα καλντερίμια του χωριού μας και να μυρίζω τον καπνό από τις γάστρες που ετοιμάζουν οι νοικοκυρές για τις πίτες. Αυτό είναι το χωριό. Οι άνθρωποι του που περνάνε από το δρόμο με τις κατσίκες και τα μουλάρια, οι βρύσες που τρέχουν, τα παλιά καλυβάκια με τον τσίγκο. Θέλουμε δεν θέλουμε το χωριό μας κήκε από τους Γερμανούς. Δεν είναι παραδοσιακός οικισμός και δεν μπορεί εύκολα να γίνει. Δεν είναι όμως ούτε και πόλη με την πολυκοσμία και την ανακατωσούρα και καλά θα είναι να μην προσπαθούμε να το κάνουμε πόλη. Μπορεί να εξελιχθεί το χωριό, με κάποιο μέτρο και να δημιουργηθούν δουλειές για τους ντόπιους. Γίνεται να συμβαδίζουν όλα μαζί με την μέση οδό. Και αυτοί που ζουν εκεί να ζήσουν καλύτερα αν προσπαθήσουν πιο πολύ και αυτοί που έρχονται να χαίρονται το χωριό. Ερχόμαστε στο Γρεβενίτι για να αλλάξουμε παραστάσεις, να ζήσουμε πιο απλοϊκά, πιο κοντά στη φύση. Έχουν γίνει πολλές καλές προσπάθειες να αναβλημιστεί το Γρεβενίτι, χρόνια τώρα. Πολλοί κοινόχρη-

στοι χώροι και δημόσια κτίρια ανακαινίστηκαν και συνεχίζουν να γίνονται τέτοια έργα. Καλύτερο παράδειγμα το Μοναστήρι της Βουτσάς. Πριν από μερικά χρόνια το Μοναστήρι είχε μετατραπεί σε ένα απέραντο μαντρί και βρισκόταν σε πλήρη εγκατάλειψη. Τα δύο-τρία τελευταία χρόνια έχει μεταμορφωθεί τελείως και πιστεύω ότι θα γίνει ακόμα καλύτερο. Όπως κάθε χρόνο έτσι και τον περασμένο Αύγουστο επισκέφθηκα με τη γυναίκα μου το Μοναστήρι. Η είσοδος ήταν ελεύθερη σε όλους χωρίς να χρειάζεται να καταθέσουμε χιλιάρικο και χωρίς να υπάρχουν τριγύρω μαντρόσκυλα. Απεναντίας, οι υπεύθυνοί μας υποδέχθηκαν ευγενικά και συζητήσαμε μαζί τους σχετικά με τις εργασίες της Μονής, για την περαιτέρω αναστήλωση των κελιών και τον καθαρισμό των αγιογραφιών.

Μου αρέσει η εικόνα του Μοναστηριού με τις πρασινάδες και τα κλήματα. Είμαι σίγουρος πως στις 8 Σεπτεμβρίου όλοι θα χαίρονται τη Βουτσά, Γρεβεντάτες, Μετσοβίτες, Φλαμπουραρίτες, Ελατοχωρίτες, κ.λπ. Όλοι πιστεύω ότι θα είναι ευπρόσδεκτοι να κοιμηθούν στα κελιά, να χορέψουν και να γλεντήσουν μαζί.

Θέλω να επισημάνω πως για όσα προβλήματα έχουν παρουσιαστεί γύρω από τα θέματα της Μονής καλό θα είναι οι φορείς του Δήμου Ανατολικού Ζαγορίου να συζητήσουν με τους υπεύθυνους της Βουτσάς για να βρεθεί λύση. Η συζήτηση μπορεί να φέρει αποτέλεσμα. Για τους κάδους απορριμμάτων, για τα σουβλάκια που πωλούνται προς 300 δρχ. και μόνο από Μετσοβίτες, για το μέρος που θα κατασκευάσει η νεολαία, για το αν υπάρχουν θέσεις εργασίας στα έργα της Μονής και άλλα προβλήματα. Στο χέρι μας είναι να συμμετέχουμε στην καλλιέργεια των αμπελιών και την παρασκευή του

κρασιού που θα βγει. Καλώς ή κακώς το Μοναστήρι το έχει αναλάβει Μετσοβίτης στην καταγωγή, Αρχιμανδρίτης. Αυτό όμως δε λέει τίποτα. Το Μοναστήρι σαν γεωγραφικός χώρος ανήκει στο Γρεβενίτι και δεν πρόκειται να φύγει από χει. Σαν ιερός χώρος όμως, ανήκει σε όλους. Όσοι έχουν ζήσει στο Μέτσοβο είτε σαν μαθητές, είτε διαφορετικά, θα έχουν διαπιστώσει ότι οι Μετσοβίτες τους Γρεβεντάτες αν δεν τους αγαπάνε, τότε σίγουρα τους εκτιμάνε. Το θέμα είναι να μην είμαστε μόνο πικρόχολα σχόλια. Ας συμπαραστούμε όλοι μας στην προσπάθεια Ανάστασης της Μονής Βουτσάς και η πρόοδος στο χωριό θα έρθει, γιατί δεν το εγκαταλείπουν οι άνθρωποι του, παλιοί και νέοι. Είμαι τοπικιστής, θέλω όμως η πρόοδος του χωριού να επέλθει κι ως είναι από όποιον φορέα θέλει, τοπικό ή μη. Όλα θα έπρεπε να είναι καλοδεχούμενα και να μην βλέπουμε τα καινούρια με μισό μάτι και καχύποπτα. Δεν μας παίρνει κανείς τίποτα αν δεν το αφήσουμε να χαθεί. Καλό θα είναι να έχουμε καλές σχέσεις με όλους και να συνεργαζόμαστε. Θεωρώ ότι με τη συμμετοχή πετυχαίνουμε περισσότερα απ' ό,τι με την αποχή και τη γκρίνια.

Ακόμα κι αν ζούμε σε πόλεις και όχι στο χωριό, είμαστε Γρεβεντάτες μέχρι το κόκαλο. Δεν γίνεται να ζούμε στο χωριό. Δεν σημαίνει όμως ότι δεν καταλαβαίνουμε τα όσα περνάνε αυτοί που ζουν εκεί. Γι' αυτό ακριβώς θα πρέπει να βοηθάμε να καλυτερεύσουν τα πράγματα χωρίς να κοιτάμε συμφέροντα. Αγαπάμε τον τόπο μας, θέλουμε να ερχόμαστε γιατί μας αρέσουν τα παλιά και τα απλοϊκά. Είναι αυτά με τα οποία μεγάλωσαμε και γλουυχήσαμε τα παιδιά μας, κι όσο κι αν γίναμε άνθρωποι της πόλης, οι ρίζες μας δεν γίνεται να ξεριζωθούν.

Με τιμή, **Χαρόλας Γιάννης**

Η Συμβολή των Βλάχων στην Εθνική Αναγέννηση και Πολιτισμική Πρόοδο του Ελληνισμού

Στην κατάμεστη από κόσμο αίθουσα "ΔΕΛΦΟΙ", Πνευματικό Κέντρο των Ρουμελιωτών, στις 13 Δεκεμβρίου ώρα 7 το απόγευμα, έγινε ομιλία με θέμα "Η Συμβολή των Βλάχων στην Εθνική Αναγέννηση και Πολιτισμική Πρόοδο του Ελληνισμού". Ομιλητής, ο κ. Αχιλλέας Λαζάρου, Ρωμανιστής-Βαλκανιολόγος, βραβευθείς απ' την Ακαδημία Αθηνών. Σε καιρούς χαλεπούς, διάφορα κέντρα αμφίβολης προέλευσης, δρουν συντηρούμενα από Ευρωπαϊκά κονδύλια, λέγε με Κ.Ε.Μ.Ο. (Κέντρο Ερευνών Μειονοτικών Ομάδων). Σε Συνέδριο "μιάμιου" στη Λάρισα (κεκλεισμένων των θυρών- χωρίς να καλέσουν κείνους για τους οποίους γίνεται λόγος) βγάζουν περίσσια, για δήθεν Βλάχικη μειονότητα στην Ελλάδα. Οι ίδιοι αργότερα τα αναρτούν- ανασκευάζουν όλα τα πορίσματα. Πρέπει επιτέλους με το ισχυρότατο "οπλοστάσιο" που η ιστορία μας κληροδότησε να τους "πολεμήσουμε".

Δεν έχουμε το δικαίωμα να μην τονώσουμε το φρόνημα των απλών βλάχοφωνων, π.χ. και όταν με τη λέξη Βλάχος εννοούν τον άεστο ή τον αγράμματο. Οι Βλάχοι είναι απόγονοι απ' ευθείας των Αρχαίων. Η Ελληνικότητά τους φαίνεται απ' την ανάλυση των λατινικών, με δομικά στοιχεία της Αρχαίας Ελληνικής γλώσσας του 3ου π. Χ αιώνα, είναι θέμα γλωσσικών ιδιωμάτων και τίποτα άλλο.

Αυτά σαν γενική παρατήρηση, σαν "πυλός" μας, για να αποφεύγονται συγχύσεις στα εθνολογικά μας και τη ρίζα μας.

"...είναι οι Βλάχοι ένα πολύτιμο κομμάτι του Ελληνικού Έθνους που γνωρίζουν πολύ καλά όλες τις αποδεδειγμένες θεωρίες της καταγωγής των".

Κωστής Στεφανόπουλος,

Πρόεδρος της Ελληνικής Δημοκρατίας στο 6ο Παγκόσμιο Πανεπιστημιακό Συνέδριο, Ηγουμενίτσα, Αύγουστος 1999.

Αυτά σαν ένας πρόλογος.

Ο βασικός ομιλητής, ο κος Αχιλλέας Λαζάρου, ξεχωριστός επιστήμονας, καθηγητής Εθνολογίας με αμεσότητα στην αφήγηση, μας κατέδειξε μέσα από διαφάνειες (Προβολή) πρόσωπα Βλάχων ευεργετών και διπλά τα όσα κοσμούσαν από ενέργειες και χρήματα δικά τους, την Αθήνα.

Μόνο δείγματα, πολύ λίγα θα σας δώσουμε των επιχειρημάτων του της "πολλαπλής και φλέγουσας επικαιρότητας".

Διάσημα ονόματα ήταν Βλάχοι, όπως ο Ρήγας ο Βε-

λεσπνλής, ο επαναστάτης του οποίου οι ιδέες ενέπνευσαν τα στελέχη και τα μέλη της "ΦΙΛΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ", δεν ήταν Έλληνας επειδή ήταν βλάχος; Ο ομιλητής αναφέρθηκε στον Εθνικό μας ευεργέτη από το Μέτσοβο **Νικόλαο Στουρνάρα**, που συνέβαλε οικονομικά στη σύσταση του Μετσόβειου Πολυτεχνείου.

Από το Λάμπρο της Β. Ηπείρου ο πολυάσχολος και πλούσιος **Ευάγγελος Ζάππας** δίδεσε 6.000.000 χρυσές δρχ. για να αναγερθεί το "Ζάπειον Μέγαρον".

Εδώ θα ανοίξουμε μια παρένθεση για να μη γίνονται σχόλια από διάφορους, ότι τάχα άφηναν τις περιουσίες τους στη Βλαχία. Ναι, άφηναν ορισμένα περιουσιακά στοιχεία σαν ίχνη ευγνωμοσύνης στη χώρα, που πλούτισαν, τίποτα παραπάνω, κλείνει η παρένθεση. Ο Μετσόβιτης **Γεώργιος Αβέρωφ**, συμπληρώνοντας την ευεργεσία του συμπολίτη του Νικολάου Στουρνάρα, με χρήματα συνέβαλε στην αποπεράτωση του Μετσόβειου Πολυτεχνείου. Ο παραπάνω συνέβαλε επίσης οικονομικά να γίνει η ανακατασκευή του Παναθηναϊκού Σταδίου κ.ά. Εκατοντάδες και παραπάνω είναι οι Βλάχοι, Εθνικοί Ευεργέτες Έλληνες. **Είναι μέσα στον περίλαμπρο Γαλαξία του Ελληνισμού.**

Το να μη τους γνωρίζουμε έναν προς έναν είναι το λιγότερο. Όμως, άκουσον- άκουσον, κάπως έτσι το εννοούσε ο κος Αχιλλέας Θεοφίλου, ότι οι Έλληνες Ευρωβουλευτές το Φεβρουάριο του 1997 υπόγραψαν απόφαση του Συμβουλίου της Ευρώπης με την οποία καταδείχνονταν ότι τάχα οι Βλάχοι αποποιούνται τον Ελληνισμό! Αυτό δείχνει ότι σ' αυτό το θέμα ήταν ανημέρωτοι!

Μπορεί η οροσειρά των Καρπαθίων και της Πίνδου να είναι κοιτίδες των Βλάχων, αλλά μεταξύ τους **ΟΥΔΕΜΙΑ ΕΘΝΟΛΟΓΙΚΗ ΣΧΕΣΗ ΕΧΟΥΝ.**

Το θέμα, το κύρος του ομιλητή, έφεραν πολύ κόσμο στην πανέμορφη αυτή αίθουσα. Η. Π.Σ.Ε. στο τέλος της εκδήλωσης δεξιώθηκε τους καλεσμένους. Από τον πολιτικό κόσμο διακρίναμε τον Βουλευτή της Ν.Δ. Σταύρο Καλογιάννη, του Π.Α.Σ.Ο.Κ. Γιάννη Χαρολάμπους κ.ά.

Ήταν εκεί ο Πρόεδρος της Πανεπιστημιακής Κώστας Αλεξίου. Παραβρέθηκε ο Ηλίας Ζούβας, Πρόεδρος του Εξωραϊστικού Συλλόγου Μετσόβου.

Γιώργος Δερμάνης

Πρόεδρος της Αδελφότητας Γρεβενιτών

ΠΟΙΗΣΗ

Ήθελα να' μουν τσέλιγγας

Ήθελα να' μουν τσέλιγγας, να' μου κι ένας σκουτέρης, 1 να πάω να ζήσω στο μαντρί, στην ερημιά, στα δάση, να' χω κοπάδι πρόβατα, να' χω κοπάδι γίδια, κι ένα σωρό μαντρόσκυλα, να' χω και βοσκοτόπια. Το καλοκαίρι στα βουνά και το χειμώ στους κάμπους. Να' χω από πάλιουραν βορό και στρουγγά από ροδάμι, 2 να' χω και σε ψηλήν κορφήν καλύβα από ρουπάκια 3 να' χω με τα βοσκόπουλα σε κάθε σκάρον γλέντι, να' χω φλογέρα να λαλώ, ν' ανταλλάζουν οι κάμποι, να' χω και κόρην όμορφη, στεφανωτήν 4 μου να' χω, να μου βοηθάει στο σάλαγο 5, να μου βοηθάει στα γρέκια' κι όντας θα τα στολίζουμε στα δειλινά στους ίσκιους, στις ρεματίες τη χλωρασιά μαζί της να πλαγιάζω, να με κοιμίζει με φιλιά στους δροσερούς της κόρφους.

ΥΠΟΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

1. Ο Σκουτέρης είναι εκείνος που φοράει μάλλινο χοντρό ύφασμα.
2. Κλαδί, βλάστημα γενικά, μέρος ντυμένο με βλάστηση.
3. Ρουπάκια θα λέγαμε μικρές βελανιδιές;
4. Η στεφανωτή είναι η νόμιμη γυναίκα, ο ποιητής μας εδώ καταδειχνει την μονογαμικότητά του, πάντα κατά τη γνώμη μου.
5. Ο σάλαγος είναι η κραυγή του βοσκού στο κοπάδι, με σκοπό να αλλάζει αυτό κατεύθυνση.

Κλείνοντας, αυτό το ποίημα ήθελα να πω ότι ο ποιητής δεν στερείται έκφρασης, π.χ. στα ερωτικά του και το τολμά να καταγράψει αυτά με ερωτικό τρόπο. Δεν στερείται αυτός "Ο τραγουδιστής του βουνού και της Στάνης" να ονειρεύεται, να αναζητάει την "απογεώσισή" του στον ερωτισμό του, το δικαιούται άλλωστε αυτό το θείο δώρο. Ο Κώστας Κρυστάλλης τα συνδυάζει όλα σε ένα αρμονικό σύνολο αφήνοντας τον εαυτό του, με τελευταίο παραλήπτη την ερωτική σύντροφό του, στους δροσερούς κόρφους της. Έτσι φτάνει στην τελειότητα και εισπράττει αυτό το θείο δώρο νοερά; Ίσως. Πραγματικά το πιο πιθανό. Το σίγουρο είναι πάντως ότι μας δίνει το δικαίωμα να τον χαρακτηρίσουμε και σαν ΕΡΩΤΙΚΟ ΠΟΙΗΤΗ.

Γιώργος Δερμάνης

Οι Έλληνες προελαύνουν στο Αλβανικό μέτωπο

Στη δεύτερη περίοδό του έχει μπει για τα καλά ο Ελληνοϊταλικός πόλεμος, 14 Νοεμβρίου -28 Δεκεμβρίου. Οι Ελληνικές δυνάμεις ανέλαβαν επιθετικές ενέργειες σε όλο το μέτωπο. Ο εχθρός απωθείται από την Ελληνική Γη. Στο διάστημα αυτό καταλαμβάνεται η Πρεμετή και το Αργυρόκαστρο.

Οι επιθετικές ενέργειες αναστέλλονται προσωρινά.

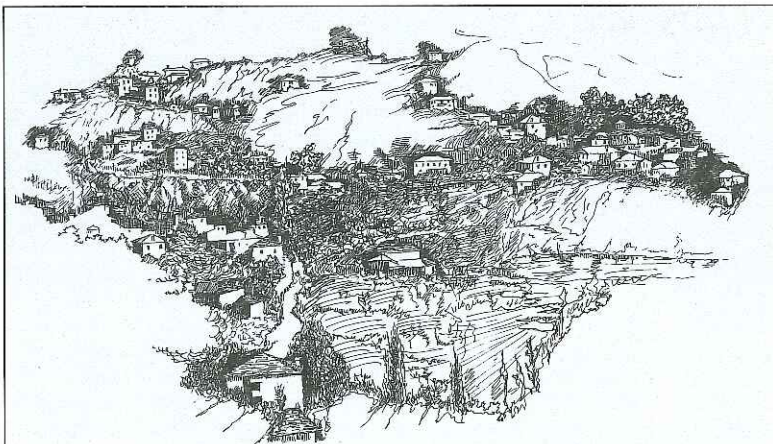
Έχουν γνώση οι φύλακες, απαντούσε η ανώτερη στρατιωτική διοίκηση στο αίτημα των Ελληνικών Τμημάτων, για τη συνέχιση της προέλασης.

“Αναμεινате νεοτέρας διαταγάς”, έλεγε η τηλεγραφική και “άοσμη” διαταγή!

Η ιστορία όμως στηρίζεται σε ντοκουμέντα και γράφεται ή μάλλον πολλές φορές καθοδηγείται από κυρίαρχες δυνάμεις, συνδέεται στη συγκεκριμένη χρονική στιγμή με τα παρακάτω: Στο προσωπικό ημερολόγιο του Ι. Μεταξά διαβάζει κανείς, π.χ. τι λέει στις 6 Δεκεμβρίου του 1940. “Πήραμε τους Άγιους Σαράντα, αλλά με φοβίζει η προέλαση”. Η ηττοπάθεια του Ηγέτη ή άλλο τίποτα;

Και το συνεχίζει στις 8 Δεκεμβρίου:

“Καταλάβαμε το Αργυρόκαστρο αλλά δεν βλέπω την διέξοδο”. Δεν είχε καταλάβει ή δεν ήθελε να καταλάβει ότι η κρίση τότε στην ηγεσία του Ιταλικού στρατού προ-

Το χωριό πριν την καταστροφή (όπως το σχεδίασε ο Χ. Ρογκότης)

ήλθε απ' τις αλληπάλληλες νίκες του δικού μας.

9-11-1940. Ο Εξ Εφδρων Αξιωματικών Στάθης Παπαβρανούσης προήχθη επ' ανδραγαθία λόγω τραυματισμού στις 30-10-1940, διοικητής ανεξάρτητου λόχου πυροβολητών (Βιβλίο Χ. Ρογκότη ΤΟ ΓΡΕΒΕΝΙΤΙ στην Αντίσταση σελίδα 118).

Μέχρι 21-10-1943 λίγους μήνες πριν λειτουργούσε η ΕΤΑ (Επιμελητείες του Αντάρτη) κήκε όπως και σχεδόν όλα τα σπίτια του χωριού απ' τους Γερμανούς κατακτητές. Τι ήταν όμως η ΕΤΑ; Ραφείο και γραφείο επιμελητείας όπου γυναίκες του χωριού μας έραβαν ασταμάτητα πουκάμισα για τους α-

γωνιζόμενους πατριώτες της αντίστασης.

Το ύφασμα το εξοικονομούσαν από αλεξίπτωτα, τα οποία έριχναν οι Άγγλοι με διάφορα τρόφιμα κ.ά. στο Σκαμνέλι (σελίδα 119 του παραπάνω βιβλίου).

Αυτά γίνονταν στο πατρικό μου σπίτι.

Σήμερα υπάρχει το προπολεμικό πλακόστρωτο, στην εξωτερική μου κουζίνα.

Ο φούρνος επίσης διασώζεται αφού έγιναν μικροεπισκευές.

Σας παραθέτουμε ένα πίνακα πυρποληθέντων και καταστραφέντων χωριών του Ζαγορίου.

Γιώργος Δερμάνης

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΥΡΠΟΛΗΘΕΝΤΩΝ ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΤΡΑΦΕΝΤΩΝ ΧΩΡΙΩΝ ΤΟΥ ΖΑΓΟΡΙΟΥ

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ	ΧΩΡΙΟ	ΣΠΙΤΙΑ ΚΑΜΕΝΑ	ΝΕΚΡΟΙ
18-10-43	Βρυσχώρι	76	3
18-10-43	Ηλιοχώρι	18	2
18-10-43	Λάιστα	80	4
19-10-43	Βωβούσα	38	1
21-10-43	Γρεβενίτι	197	22
21-10-43	Τρίστενο	122	6
21-10-43	Φλαμπουράρι	99	4
22-10-43	Ελατοχώρι	100	3
22-10-43	Μακρίνο	72	1
23-10-43	Δόλιανη	123	5
23-10-43	Μανασή	43	1
23-10-43	Καλωτά	70	2
23-10-43	Ανθρακίτης	26	-
23-10-43	Καβαλάρι	61	7
23-10-43	Φραγκάδες	67	-
23-10-43	Λεπτοκαρυά	72	2
ΣΥΝΟΛΟ	16 χωριά	1.364	63

ΤΑ ΤΟΥ ΚΑΙΣΑΡΟΣ ΤΩ ΚΑΙΣΑΡΙ

Συνέχεια από τη σελίδα 1

Ο γράφων θυμάται, μικρό παιδάκι τότε, τους Μετσοβίτες και τις Μετσοβίτισσες να κατεβαίνουν τραγουδώντας από τον Άγιο Χαράλαμπο, έχοντας κάνει τέσσερις ώρες και πάνω δρόμο, για να πάνε από την παραμονή στην Βουτσά να προσκυνήσουν τη χάρη Της. Τιμούμε τους γείτονες και τους σεβόμαστε. Στο Ζαγορίσιο σπίτι, πρώτα οι ξένοι και μετά ο νοικοκύρης. Εδώ θα διαφωνήσουμε με την κα. Πέτσιου.

Πολλά παιδιά της σχολικής εποχής '60-'70 ζήσαμε για χρόνια στο Μέτσοβο, πηγαίνοντας στο γυμνάσιο, γνωρίσαμε τόπο και ανθρώπους, κάναμε γνωριμίες και φιλίες που τις κρατάμε μέχρι σήμερα. Έχουμε και κάναμε συγγενείς, αυτό όμως δεν σημαίνει ότι όντας Βλάχοι και φίλα προσκείμενοι, απεμπολούμε την ιστορία και την παράδοσή μας. Το μοναστήρι είναι στο Δήμο Ανατολικού Ζαγορίου, και θα πρέπει ΟΙ ΠΙΑΝΤΕΣ να το σέβονται αυτό.

Βάλλονται επίσης και φορείς του Μετσόβου για την προσπάθεια “καπελώματος” της μονής Βουτσάς.

Ο υπογράφων διακρίνει κάποια διαπλοκή συμφερόντων και θεωρεί ότι τίποτα δεν είναι τυχαίο. “Ο έχων ισχύ επιβάλλεται” (όταν ο μη έχων κύπτει τον κορμόν...). Το θέμα είναι αν οι τοπικοί φορείς του Αν. Ζαγορίου είναι διατεθειμένοι

να αφήσουν τα πράγματα να εξελίσσονται αδιαμαρτύρητα.

Οι τοπικοί φορείς

Ο Δήμος Αν. Ζαγορίου, δήμος δύο ετών θα πρέπει να αναλάβει τις ευθύνες του, όπως επίσης θα πρέπει να τις αναλάβουν και τα τοπικά Κοιν. Συμβούλια. Η Βουτσά είναι Ζαγορίσια και έτσι θα πρέπει να μείνει.

Μέχρι στιγμής, όσον αφορά το Γρεβενίτι, η πίεση είναι ελάχιστη έως ανύπαρκτη, δυστυχώς το ίδιο συμβαίνει και σε επίπεδο Δήμου. Οι γείτονες είναι και οργανωμένοι και συντονισμένοι σε ό,τι κάνουν. Εμείς θα περιμένουμε τις λύσεις σε ό,τι μας απασχολεί άνωθεν; Από πού; “Συν Αθηνά και χείρα κίνει”.

Όσον αφορά τον καλλιεργητή των κτημάτων, το θέμα αφορά εκείνον, την Μητρόπολη και τον Ηγούμενο. Είναι θέμα “μοναστηριακής περιουσίας”, και πέρα των διαμαρτυριών τίποτα δεν μπορούμε να κάνουμε στις τυχόν επεμβάσεις στο χώρο και την περιοχή. Απλά για την Ιστορία, μπορούμε να καταγράφουμε ό,τι γίνεται.

Ο ΜΑΣ (Μορφωτικός Αναπτυξιακός Σύλλογος) του χωριού, καμία θέση δεν έλαβε τελευταία σε ό,τι αφορά γενικά την Βουτσά. Σαν τοπικός σύλλογος με αξιοσέβαστο έργο μέχρι τώρα θα πρέπει να λάβει θέση και να κινητοποιηθεί. Οι Διοικήσεις

των συλλόγων βρίσκονται εκεί για να παρεμβαίνουν στο τοπικό γίγνεσθαι, να φυλάσσουν ιστορία, έθιμα και παραδόσεις και να παράγουν πολιτισμό.

Ιερέας και Επιτροπή

Ερχόμαστε στην Εκκλησιαστική Επιτροπή του Γρεβενιτίου. “Των οικιών ημών εμπιπραμένων, υμείς άδετε”... Καταρχήν η επιστολή δεν “συνετάχθη αυθορμητώς”. “Βασιλικότερος του Βασιλέως” ο ιερέας εδημιούργησε θέμα, υπεραμυνόμενος του ηγουμένου ο οποίος καίτοι θιγόμενος, καμία κίνηση δεν έκανε, τουλάχιστον φανερά. Την επόμενη Κυριακή ήρθε έτοιμη (!) επιστολή από τον ιερέα προς υπογραφή. Καμία αιχμή δεν υπήρξε ως προς τα καθήκοντά του ως λειτουργού του Υψίστου. Κατά συνέπεια δεν δικαιολογείται η ανάμειξη του και η ενσπορά ζιζανίων. Ο αιδεσιμότατος θα πρέπει να φροντίζει τα του Ιερού Ναού του πρωτίστως (και τακτικώς) και των παρεκκλησιών του χωριού, “ως ετάχθη”.

Στο Ναό της Κοιμήσεως Θεοτόκου, πριν από λίγα χρόνια αλλάχτηκε η παραδοσιακή μαυρόπλακα με μάρμαρο (!!!) το τέμπλο βάφτηκε με αντιασθητικό μπρουζόχρωμα, οι αγιογραφίες πάνω από τις κολόνες βάφτηκαν με λευκό χρώμα!

Εκεί, ΚΑΝΕΙΣ ΔΕΝ ΕΠΕΝΕΒΗ!

Αυτά είναι ΦΛΕΓΟΝΤΑ ζητήματα”. Απαιτούν ΑΜΕΣΕΣ ΛΥΣΕΙΣ, που καλό θα είναι να είναι το ΚΥΡΙΟ μέλημα της Εκκλησιαστικής Επιτροπής και του ιερέως. Η Ι. Μ. Ιωαννίνων θα έπρεπε να έχει συστήσει μια Μοναστηριακή Επιτροπή ώστε να έχουν αποφευχθεί οι τριβές που υπάρχουν. Την Ιστορία της Ι. Μονής Βουτσάς την γνωρίζουν, ποτέ δεν είναι αργά.

Η αδελφότητά μας

Και ερχόμαστε στα “καθ’ ημάς”. Η εφημερίδα της Αδελφότητας, εφημερίδα όλων μας, καταγράφει όσα γίνονται, ώστε να μείνουν ΓΡΑΠΤΑ, απόψεις όλων όσων αλληλογραφούν, ΕΛΕΥΘΕΡΑ.

Παρεμβαίνουμε όπου νομίζουμε ότι υπάρχει λόγος παρέμβασης, κάπου-κάπου με ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ, γιατί πονάμε αυτόν τον ευλογημένο τόπο. Σε βάρος προσωπικών φιλιών κάποιες φορές (όπως ίσως και τώρα) αλλά με γνώμονα ΤΟ ΓΡΕΒΕΝΙΤΙ μας και το ΖΑΓΟΡΙ ΜΑΣ!

Το έργο του Πανοσιολογιότατου Αρχιμανδρίτη Σεραφείμ, όπως γράψαμε και πιο πάνω, είναι και θεάρεστο και επαινετό. Η Βουτσά όμως δεν βρίσκεται στο ΜΕΤΣΟΒΟ, βρίσκεται στο ΖΑΓΟΡΙ!

“Τα του Καίσαρος τω Καίσαρι και τα του Θεού τω Θεώ”.

Γιώργος Κέφαλος

Να δικαιωθούν τα θύματα και οι καταστροφές που προξένησαν οι Γερμανοί (Ναζί) κατακτητές

Πάνω από μισός αιώνας πέρασε και οι αποζημιώσεις-επανορθώσεις και το διπλό αναγκαστικό κατοχικό δάνειο που υπογράφηκε στη Ρώμη το 1942 και ανέρχεται τα 13,5 δισεκατομμύρια δολάρια δε δόθηκαν στην Ελλάδα από τη Γερμανία.

Η Ελλάδα στην περίοδο της Κατοχής έχασε το 15% του πληθυσμού -600.000 κατοίκους, εκτός από τις υλικές και οικονομικές ζημιές και είναι η πρώτη χώρα με τέτοιες μεγάλες απώλειες σε σύγκριση με τον πληθυσμό.

Οι φασίστες Γερμανοί κατακτητές διαμέλισαν το Ελληνικό Κράτος: Την Ανατολική Μακεδονία δώσαν στους Βουλγάρους, τα νησιά του Ιονίου στην Ιταλία και την Τσαμουριά στην Αλβανία, πράγμα που δε συνέβη σε καμία Ευρωπαϊκή χώρα που βρισκόταν υπό Γερμανική κατοχή.

Μετά τη λήξη του Β' παγκοσμίου πολέμου οι σύμμαχοι επιδίκασαν τη Γερμανία να πληρώσει στην Ελλάδα, ηθική αποζημίωση 7,5 δισεκατομμύρια δολάρια, εκτός από τις αποζημιώσεις-επανορθώσεις που ανέρχονται σε δεκάδες δισεκατομμύρια δολάρια που δεν έδωσε.

Οι ελληνικές κυβερνήσεις από την "απελευθέρωση" μέχρι σήμερα όχι μόνο αυτά δε ζήτησαν από τη Γερμανία, αλλά ακόμα και αποζημιώσεις από τον Α' Παγκόσμιο Πόλεμο που μας χρωστούσαν και είναι η μοναδική χώρα συμμαχική που δεν πήρε αποζημιώσεις.

Τελευταία άρχισε ένας δίκαιος αγώνας πανελλαδικά με τη δημιουργία Εθνικού Συμβουλίου πολεμικών αποζημιώσεων και άρχισαν δικαστικοί αγώνες από νομαρχίες, δήμου, κοινότητες που υπέστησαν ολοκαυτώματα και καταστροφές, οι οποίοι μερικοί δικαιώθηκαν από το ανώτερο δικαστήριο, τον Άρειο Πάγο, και δικάστηκε το Γερμανικό κράτος να πληρώσει. Στα πλαίσια αυτού του αγώνα η Νομαρχία Ιωαννίνων, ο Δήμος Περάματος και ο Δικηγορικός Σύλλογος Ιωαννίνων, οργάνωσαν διήμερο: στις 30 Σεπτεμβρίου και 1 Οκτωβρίου 2000 στη μνήμη του ολοκαυτώματος του χωριού Λιγκιάδων Ιωαννίνων που καταστράφηκε το 1943. Την πρώτη μέρα η εκδήλωση έγινε στην ΕΗΜ Ιωαννίνων στην οποία πήραν μέρος: ο Πρόεδρος του Δ.Σ. του Εθνικού Συμβουλίου πολεμικών αποζημιώσεων Μανόλης Γλέζος, το μέλος του Δ.Σ. κ. Γεώργιος-Αλέξανδρος Μαγκάκης, πρώην υπουργός, πολλοί δήμαρχοι, κοινοτάρχες μαρτυρικών πόλεων και χωριών απ' όλη την Ελλάδα οι οποίοι μίλησαν και ανέπτυξαν το θέμα σε πυκνό ακροατήριο από την πόλη μας. Την επομένη, 1 Οκτώβρη, η εκδήλωση ολοκληρώθηκε στο χωριό Λιγκιάδες, τόπο του μαρτυρίου. Η Νομαρχία Ιωαννίνων είχε δώσει εντολή να συγκεντρωθούν στοιχεία των καταστροφών του νομού μας που προξένησαν τα Γερμανικά στρατεύματα Κατοχής. Οι φάκελοι όμως μείναν αζήτητοι στα κατά τόπους γραφεία.

Στην περιοχή Ζαγορίου Ιωαννίνων από τα 46 χωριά κήκαν 26 ολικώς ή μερικώς με χιλιάδες καμένα σπίτια, κατεστραμμένες περιουσίες και εκατοντάδες σκοτωμένους συμπατριώτες μας. Η δικαίωση είναι χρέος ηθικό, υλικό, νομικό, πολιτικό. Η Κυβέρνηση να αναλάβει τις ευθύνες της και να πράξει το καθήκον της βάζοντας το ζήτημα ευθέως στη Γερμανία και με το δικαίωμα να καταφύγει στο διεθνές δικαστήριο της Χάγης.

Γιάννης Φίλης
ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ, 17/10/2000-
ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ "ΤΟ ΖΑΓΟΡΙ ΜΑΣ"

Άνοιξε κάποιο παράθυρο για τις πολεμικές επανορθώσεις της Γερμανίας προς την Ελλάδα. Αν κάποτε αυτό ούτε καν το συζητούσε η Γερμανική Κυβέρνηση, δέχεται να το συζητήσει με την Ελληνική. Στο πρόσφατο ταξίδι του στη Γερμανία, ο κος. Παπαντωνίου, που συναντήθηκε με τους συναδέλφους του υπουργούς της Γερμανικής Κυβέρνησης κ.κ. Χανς Άιχελ και Βέρνερ Μούγιερ, δήλωσε ότι επιθυμητό είναι να επιδιωχθεί λύση σε φιλική βάση, κάτι που επιτάσσει η καλή σχέση των δυο χωρών.

Κέρκυρα, 12/12/2000 Ο Φάνης Χατζάβαλος μας γράφει:

Αγαπητό ΓΡΕΒΕΝΙΤΙ,

...φίλε Γιώργο Δερμάνη, στο τεύχος 27 (Ιούλιος-Αύγουστος - Σεπτέμβριος) της εφημερίδας μας το ΓΡΕΒΕΝΙΤΙ, διάβασα με πολλή λύπη και συγκίνηση πώς έφτασε το σχολείο του χωριού μας από 95 παιδιά του 40-41 να έχει σήμερα μόνον 3!

Εγώ το σχολικό έτος 39-40 ήμουν στην Ε' Δημοτικού με δάσκαλο εκείνον τον θαυμαστό, τον αείμνηστο Αναστάσιο Φάφα (μπαμπινάτο). Με το ενδεικτικό της Ε' πήγα στα Γιάννενα και γράφτηκα στην Β' τάξη του οκτατάξιου τότε Γυμνασίου (στο Γυμνάσιο Αρρένων) που όμως λόγω του πολέμου του 40 δέκαψα και επέστρεψα στο χωριό για ένα χρόνο περίπου, όπου μες στην κατοχή συνέχισα με χίλιες ταλαιπωρίες για να τελειώσω το 1947.

Αλήθεια πόσο θα' θέλα να μαζέψω τις μνήμες μου και να γράψω για το Σχολείο μας στο Γρεβενί (Νηπιαγωγείο, Δημοτικό, Ημιγυμνάσιο). Κυρίως όμως θα' θέλα να γράψω για τους άξιους δασκάλους που είχαμε εκείνη την εποχή, που πάντα με πολλή συγκίνηση τους θυμάμαι.

Φίλε Γιώργο, επειδή σε λίγες μέρες μπαίνουμε στις γιορτές των Χριστουγέννων και του νέου έτους, εύχομαι σε σένα και την οικογένειά σου Χρόνια πολλά με υγεία και μέσω της εφημερίδας ευχές θερμές στους απανταχού συγχωριανούς Γρεβεντάτες.

Με πατριωτικούς χαιρετισμούς,
Φάνης Χατζάβαλος

Η ΑΛΛΗ ΑΠΟΨΗ ΓΙΑ ΤΟ ΜΟΝΑΣΤΗΡΙ

• Συνέχεια από τη σελίδα 4

7ον: Διερωτάται η Αθηνά η Πέτσιου αν ο καθένας έχει δικαίωμα να ανοίγει ή να κλείνει δρόμους. Εμείς απαντούμε και λέμε βεβαίως και έχει το δικαίωμα, αλλά και υποχρέωση να διαπλάτνει το δρόμο προς το Μοναστήρι έτσι ώστε να μπορούν να κατεβαίνουν άνετα όλα τα λεωφορεία, και όχι μόνον του Μετσόβου όπως γράφει.

8ον: Διερωτάται η Αθηνά Πέτσιου "γιατί δεν κλήθηκε ο Δασικός Συνεταιρισμός να κόψει τα δέντρα που έπεσαν πρωικά υπέρ της απρόσκοπτης προοπτέλασης λεωφορείων από το Μέτσοβο, αλλά η μπουλντόζα τα πέταξε στο ποτάμι όπου και σαπίζουν". Εμείς απαντούμε και λέμε ότι αυτό είναι ψέμα. Όφειλε η κ. Αθηνά να γνωρίζει ότι τα ξύλα από το φράγμα μέχρι την Ζουρίκα τα πήρε ο Δασικός Συνεταιρισμός.

9ον: Διερωτάται η Αθηνά η Πέτσιου, τι έγινε ο χώρος γύρω από τη μουριά που χορεύαμε. Φαίνεται ότι η Αθηνά ήθελε να μείνει με τις κοπριές και εκεί πάνω να χορεύει όπως πριν. Εδώ την απάντηση την δίδει η φωτογραφία που δημοσιεύει η ίδια. Έγινε χώρος αναψυχής και αγαλιάσεως. Άλλωστε δεν πρέπει να παραγνωρίζεται το γεγονός ότι τα μοναστήρια και οι ναοί είναι χώροι λατρείας και προσευχής και γι' αυτούς τους λόγους θα πρέπει πρώτιστα να προστρέχουμε εκεί με ευλάβεια και ταπείνωση.

10ον: Διερωτάται η Αθηνά η Πέτσιου που κοιμήθηκαν οι Γρεβεντάτες, "λόγω πλήρους κατάληψης των κελιών από Μετσοβίτες". Εμείς απαντάμε και λέμε ότι όποιος ήθελε να κοιμηθεί στο Μοναστήρι, κοιμήθηκε στη μεγάλη αίθουσα μαζί με τους Μετσοβίτες και όλους τους άλλους προσκυνητές από τα γύρω χωριά με εντυπωσιακή την παρουσία της Χρυσοβίτσας που με επικεφαλής τον ιερέα του χωριού κατέβηκε από νωρίς το απόγευμα της παραμονής με μεγάλο λεωφορείο και διανυκτέρευσαν όλοι μαζί στο μοναστήρι.

11ον: Ειρωνεύεται η Αθηνά η Πέτσιου λέγοντας ότι της κήκε το φιλμ και δεν μπόρεσε να εμφανίσει φωτογραφία όπου θα βλέπαμε τον Αγιασμό με τρεις παπάδες, την εκκλησιαστική επιτροπή και πέντε Μετσοβίτες. Ντροπή σου κυρία μου να ειρωνεύεσαι κατ' αυτόν τον τρόπο. Γιατί δεν αναφέρει τι έγινε το βράδυ της παραμονής; Γιατί δεν γράφεις ότι έγινε Μέγας Εσπερινός με αρτοκλασία και περιφορά της εικόνας με δεκατρείς παπάδες και χιλιάδες κόσμος; Πράγμα που δεν είχε γίνει ποτέ στα χρονικά της λειτουργίας της Μονής.

12ον: Γράφει τέλος ότι το χωριό είναι όμορφο, έχει πράσινο και είναι άδυστο. Σ' αυτό συμφωνούμε απόλυτα, όμως για να προκόψει έχει ανάγκη από καλούς ανθρώπους.

Γράφει και άλλα ερωτήματα η Αθη-

νά η Πέτσιου ψευδή και ειρωνικά, όμως για οικονομία χρόνου και χώρου δεν θα αναφερθούμε σ' αυτά. Άλλωστε δεν αξίζουν τον κόπο.

Λέμε όμως σε όλους, ότι το Μοναστήρι σήμερα έχει γίνει ένα πραγματικό στολίδι. Δέχεται όλους τους προσκυνητές και δεν κάνει διακρίσεις σε Μετσοβίτες, Γρεβεντάτες, Φλαμπουραρίτες ή Δολιανίτες.

Σταματήστε τέλος πάντων να ασχολείσθε ΑΡΝΗΤΙΚΑ με το Μοναστήρι. Γράψτε και κανένα καλό λόγο γι' αυτό. Βγάλτε από το μυαλό σας αυτό που σας βασανίζει. Το Μοναστήρι είναι για όλους και δεν πρόκειται να το πάρει κανείς.

Η Συντακτική Επιτροπή της εφημερίδας δεν έπρεπε καν να δημοσιεύσει όλα αυτά τα απαράδεκτα, τα ψευδή και τα προσβλητικά για όλο το χωριό μας.

Τέλος, απευθυνόμαστε και προς τον κύριο Δήμαρχο και το Δημοτικό Συμβούλιο του Δήμου Ανατολικού Ζαγορίου και τους παρακαλούμε να προσέξουν ιδιαίτερα το παλαιό και αρχαίο αυτό Μοναστήρι, τόπο άσκησης, προσευχής και λατρείας του Τριαδικού Θεού, που χτισμένο το 672 μ.Χ. από τον αυτοκράτορα Κωνσταντίνο τον Δ' τον Πωγωνάτο, προγενέστερο α-κόμη και του Αγίου Όρους και των Μετεώρων και μόλις 100 χρόνια νεώτερο από την Μονή της Αγίας Αικατερίνης του Σινά, έχει ήδη ιστορία 1330 ετών με μέρες λαμπρές και ένδοξες, πλούσια κάποτε κειμήλια και διαχρονική πνευματική ακτινοβολία σε ολόκληρο τον ορθόδοξο κόσμο. Πρόκειται δε για πορεία από την οποία κανείς δεν θα μπορέσει να το βγάλει.

Έπονται υπογραφές όπισθεν

1. Ράπτης Γεώργιος
2. Ράπτη Ευφροσύνη
3. Ράπτης Κων/νος
4. Ράπτη Σοφία
5. Τσουκάκης Ιωάννης
6. Τσουκάκη Ευλαμπία
7. Σιούλας Κων/νος
8. Σιούλα Αλίκη
9. Ράπτης Θεοδοκλής
10. Ράπτη Ευλαμπία
11. Νικολάκη Γλυκερία
12. Τζουβάρας Ευάγγελος
13. Τζουβάρα Βασιλική
14. Ράπτης Χρήστος
15. Ράπτη Αθηνά
16. Μπίρμπος Χρήστος του Κων/νου
17. Θεοδωρίκα Βασιλική
18. Θεοδωρίκα Ελένη του Παύλου
19. Ράπτης Ευστάθιος
20. Ράπτη Μαρία
21. Γκαβρέας Ιωάννης
22. Μπίρμπος Σταυρούλα
23. Τζωρτζής Ιωάννης
24. Θεοδωρίκας Αναστ.
25. Θεοδωρίκα Σταυρούλα
26. Νικολάκης Χρήστος
27. Νικολάκης Νικόλαος
28. Νικολάκη Μαριάνθη

Γράψτε μας, πολλά γράμματα.
Το ΓΡΕΒΕΝΙΤΙ είναι δικό σας!

ΤΟΠΩΝΥΜΙΚΑ ΧΙ

Του **Δημήτρη Ράιου**
Αναπληρωτής Καθηγητής στο Παν/μιο Ιωαννίνων

Τοπωνύμια του χωριού μας που παρουσιάσαμε σε προηγούμενα τεύχη:

Γρεβενίτι (βλάχ. **Greibenitsă**, < σλαβ. grebenu "πλαγιά, βράχος")· **Παντούρι** (< βλάχ. **Pădure** "δάσος" < λατιν. palus καὶ palude "τόπος με πυκνή βλάστηση")· **Κόντορου** (**Μεσοχώρι** < λατιν. quadrus "τετράγωνος")· **Γκινκόρου** (< βλάχ. bigor ή bigar "πουρί")· **Ζινέουρα** (βλάχ. Zîneuri, με σλαβ. ρίζα)· **Μοσάρ** (**Μύλος** < λατ. molia "μύλος")· **Φαντανεάλη** (βλάχ. Findineale, πληθ. το findineadă "μικρή πηγή" < βλάχ. findină "βρύση, πηγή" < λατιν. fontana < fons)· **Μπάδα** (< παλ. βλάχ. bătă "έλος")· **Καϊμάνη** (< βλάχ. Kaimăni < τουρκ. kaynama < ρήμα kaynamak "αναβάζω")· **Τσιένγκι** (< βλάχ. cengi < τουρκ. tchenk, -gi "τσιγγέλι")· **Τόρλου** < **ακάσι** ή **ντι Λ' Ανγιου-Δαμπίτου** (< βλάχ. tôru "τορός" & călu "άλογο" < λατιν. caballus "αλόφορος [πτος]")· **Σιυτ-λίλα** (ελλην. Προφήτ. Ηλίας) < βλάχ. silim? = sî'mli < λατιν. sanctus "άγιος" & ille < ελλην. Ηλίας)· **Στι-Μαριά** (ελλην. Παναγία) < λατιν. Sancta Maria)· **Στι-Βίνιρι** (< λατιν. sancta Veneris [dies] καὶ sancta Venere: "Άγία Παρασκευή")· **Κράτσε** (< βλάχ. Krútse < λατιν. crux, "σταυρός")· **Άγκρολου** & **αλ Βράνου** (< βλάχ. ágru < λατιν. ager "αγρός" & βαφτιστικό **Νράνου**: Βράνος < βουλγαρ. vrah "μαύρος")· **Βάλεα** < **ράουα** (< βλάχ. vâle < λατιν. vallis, alt. vallem "κοιλιά, λάκκος" & arăuă, θηλ. το ară "καός" < λατιν. reus "υπόδικος")· **Βάλεα αλ Χαμπίνα** (< βλάχ. vâle & τουρκ. κυριών. Χαμίρ)· **Βάλεα υπάληα** (< βλάχ. vâle & bâlă, θηλυκ. του bâliu "στικτός, παρδολάος")· **Βάλεα μάρε** (< βλάχ. vâle & märe "μεγάλος" < λατιν. mas, maris)· **Βάλεα ντι λα γίτε** (< βλάχ. vâle & yîte "κλήμα" < λατιν. vitis)· **Βουροτόπι** (βλάχ. Vurtope < σλαβ. vurtupu "κήπος, σπηλιά")· **Κί'νικι** (εβλ. Καναθίστρης) < βλάχ. ci'nipa < λατιν. "canepa καὶ cannabis < αρχ. ελλην. κάνναβη")· **Καρπίνετου** (< βλάχ. carpinu "γράβος" < λατιν. carpinus, & βλάχ. κατάλ. -étu < λατ. -etum)· **Μόρτου** (< βλάχ. mōrtu < λατιν. mortuus "νεκρός")· **Σακούλιου** (< βλάχ. sâcu'liu < ελλην. σακκούλι)· **Πούντα αλ Νάσιου** (< βλάχ. pûnte < λατιν. pons "γεφυρά" & κυριών. Νάσιου < Νάσιος < Αθανάσιος)· **Πούντα ντι Ν Τζιπιανε** (< βλάχ. pûnte & τοπων. **Τοίπιανε** < ; τουρκ. Τζιπιανέ ή Τζιουπιχανέ "πυριτιδαποθήκη")· **Βαρκό(λου)** (< εβλ. **βαρκό** < βαρύς & κατάλ. -ικός)· **Κινικόρο** (< βλάχ. kînu < λατ. pinus "πέυκο" & υποκοριστ. κατάλ. -ίκου)· **Τράγκα** (< βλάχ. tra gă < λατ. trago, traho "σύρω")· **Φάγκου** (< λατιν. fagus "οξυά")· **Γκάβρό αλ Γκιάιν** (< βλάχ. gâvră "τρύπα, φωλιά" < λατ. "cavula < cavum "κοιλίωμα" & αλβ. βαφτιστ. Γκιόννης)· **Φιντί'νά ντι ν Γκριζά** (< βλάχ. findi'nă "βρύση" & τοπων. Κρί'τζ, άγνώστης ετυμολογίας)· **Φιντί'νά ντι λα Λιάσίου** (βλάχ. findi'nă & τοπων. ν. Λιάσίου < σλαβ. lěsu "δάσος" ή < παλιό βλάχ. leása "πόρτα μαντρόφυ με κλειδιά" ή < βλάχ. lěsu "λιπόθυμος, πεθαμένος")· **Φιντί'νά ντι λα Σιόρα** (< βλάχ. findi'nă & βλάχ. sâ-ră "πριόνι" < λατιν. serra)· **Φιντί'νά αλ Φουόρλου** ή **α Φουόρλουρι** (< βλάχ. findi'nă & βλάχ. fûru "κλεφτής" < λατιν. fur)· **Πάντα α Γουαρόλου** (< βλάχ. pade "σιιάδι" < σλαβ. padl ή αρχ. ελλην. πέδον & βλάχ. γυμάο < ελλην. γυμάρ)· **Πάντα α Φεάτι'λι** (< βλάχ. pade & βλάχ. feătă "κόριτσι" < λατιν. feta ή foeta "λεχώνια")· **Πάντικα** (< βλάχ. pade & υποκοριστ. κατάληξη -ică)· **Πάντα Μάρε** (< βλάχ. pade & βλάχ. märe "μεγάλος" < λατιν. mas, maris)· **Γκουρά** (< βλάχ. gu'ră "στόμα", "ρέμα" < λατ. gula "οισοφάγος, λαιμός")· **Γκουράτο(ε)** [< βλάχ. gu'ră & βλάχ. κατάλ. -eatsă ή -atsă (< λατ. -ilia) ή < βλάχ. gu'ră arătse]· **Κάπιτσι'νά** (< βλάχ. căpițis'nă "κεφάλι" ή < σλαβ. kopa "θημινιά" & υποκορ. κατάλ. -ica > kopica & σλαβ. κατάληξη -ina (με περικετική σημασία) "τόπος με ακοροσημυνίες" ή < cupats'i'nă "νεαρό δάσος από χαμηλές βαλανιδιές")· **Κάτσια** (< βλάχ. cătsiă άγνώστης ετυμολογ. καὶ σημασίας "λαμπρούσια", "σκιλλοκαρμυμίδα", "άγριες τουλιπές ή ανεμώνες")· **Μπάλτικου** ("μικρός βάλτος") < βλάχ. bâlă "βάλτος", σλαβ. katay. & υποκορ. κατάλ. -icu)· **Μπουεουμέρε** (< άρμπουε λε märe < έναρθρο βλάχ. árbutu "δέντρο", "βαλανιδιά" < λατιν. arbor & βλάχ. επιθ. märe "μεγάλος", λατιν. καταγωγής)· **Βάλεα αλ Κουρούση** (< βλάχ. vâle "λάκκος" & κυριών. Κουρούση < Καρούσης)· **Βάλεα αλ Μπλέτου** (< βλάχ. vâle & κυριών. Μπλέτου < βλάχ. blěsu "γυμινός")· **Βιρόλου (ή Ουερία) αλ Κουλούρη** (< βλάχ. viró ή unira: σλαβ. katay. & κυριών. Κουλούρη < Κουλούρη)· **Κυράουα** (< βλάχ. kîrăuă < ελλην. κυρά)· **Τζεζάα** < **αλ Κυράνε** (βλάχ. dzăăna "ράχη" < λατ. gena & κυριών. Κυράνά ή Κυράνιά)· **Κάζιόρνα** (< βλάχ. căzărăna "φυλάκιο" < ιταλ. cazerma < λατιν. castrum)· **Αρί'ουλου ντι Ν Τζιπιανέ** (< βλάχ. arî'u "ποτάμι" < λατιν. rivus & τοπων. **Τοίπιανε**)· **Αρί'ουλου ντι λα Μαστίρου** (< βλάχ. arî'u & βλάχ. τοπων. Mastiru < Manăstiru < ελλην. **μαναστήρι** < μοναστήρι)· **Σαούτζι** (< βλάχ. φυτών. sâužu < λατιν. sabucus ή sambucus "κουροξυλιά")· **Στί'νά** (βλάχ. sî'nă σλαβ. katay. γρβλ. ελλην. **στανή**)· **Μπράτζι** (βλάχ. brădza, αρσεν. brădzu, αλβαν. ιώως katay.: bradë "δάσπος")· **Νουκά Μάρε** (βλάχ. nu că < λατιν. nux, -cis "καρύδι, καρυδιά" & βλάχ. märe "μεγάλος")· **Πάντε αλ Ντουάβ** (βλάχ. pade "επιπέδο μέρος, πεδιάδα" & κυριών. Ντουάβ < βουλγαρ. βαφτιστ. Duma, χαϊδευτικό του Dumitru)· **Πλαστίνι** (< βλάχ. plăstînă: σλαβ. [;] katayaghcs)· **Ροσία** (< βλάχ. rōsa, αρσεν. rōsu "κόκκινος" < λατιν. roseus & υπονομού. βλάχ. tsără "χάμα" < λατιν. terra "γη")· **Σαλτσέτου** (βλάχ. saltsetu < saltse "ιτιά" < λατιν. salix, -icis, & βλάχ. περικτ. κατάλ. -étu < λατιν. -etum)· **Μπτόσια** (; < βλάχ. bōtse "εξίλινο δοχείο κρασιού")· **Δέσσε** (βλάχ. dëse < ελλην. "δέση")· **Ζουρικά** (< <Zōră ή zōra < τουρκ. zor "δύναμη, ζόρι" & υποκορ. κατάλ. -ică)· **Κίτρι Λι Μάρι** (βλάχ. kētri "πέτρες" & βλάχ. επιθ. märe "μεγάλος")· **Μάβιλιε** (Măvîli < ; βλάχ. malin'i "κοτσούφια")· **Μουσοούρια** (επών. Μουσούρης, θηλ. Μουσούρια)· **Τσιούκ** < **αρόσια** (βλάχ. țiu'ca "κορυφή" & βλάχ. επιθ. arōsa "κόκκινη" < λατιν. rō-sea)· **Φιντί'νά στεάριπ** (βλάχ. findi'nă "βρύση" < λατιν. fontana & βλάχ. επιθ. steărăp, "στείρα" < λατιν. "exstirpus ή "ster(i)pus < ελλην. στερίφος "οστερρός")· **Τσουρνένγκου** (σλαβ. tsurnu "μαύρος" & σλαβ. επιθ. κατάλ. -όκυ)· **Γρεβινέσια** (< σλαβ. Grebenesía < grebenu "χτένι" καὶ "αροσειρά" & κατάλ. -ésa)· **Κοπρινίτσα** (< προαλβανικό koprinitsë)· (**Μ)Πουτσι-βίσιου** (< σλαβ. bučnu "περιοχή με οξυές" < σλαβ. buku "οξυά" & κατάλ. -inu & κατάλ. -isgu ή < βλάχ. bučine ή bučumu (πληθ. bučîn'i) "κούτσουρο, κορμός" ή < ρουμαν. bučînisi "βρωμχορτο, μαγκούτα").

Κι αυτή τη φορά, πριν προχωρήσουμε στην παρουσίαση της πιθανής καταγωγής μιας νέας σειράς τοπωνυμίων, θυμίζουμε την παράκλησή μας προς όσους γνωρίζουν κάποια εξήγηση ή παράδοση σχετικά με τα τοπωνύμια που ακολουθούν, να επικοινωνήσουν μαζί μας στη διεύθυνση *Ιερ. Γερβασιού 53, 45 221 - Γιάννενα* ή στο τηλ. *0651 - 38 2 18*.

Λα Σαντουλτζιά ("στη Σαντουλτζια"). **Λα Μπουρτζιά** ("στο Μπουρτζόι"). **Λα Μαϊκίνα** ("Στη Μαϊκίνα"). **Λα Μιντισιουίτσα** ("στη Μιντισιουίτσα"). **Λα Γκουλφόρου** ("Στο Γκουλφόρου"). **Λα Μπάρτζιά** ("στη Μπάρτζια"). **Μ' Πλουκιάτε** ("στις Πλουκιάτες"). **Λα Γκούθ'α Γκάρλου** ("στην Τρύπα του Γκάρου). **Λα Μπράτσινά** ("στη Μπράτσιναι).

Λα Φεάρικᾱ ἢ Ν Φεάρικᾱ (La Feáricᾱ ἢ N Feáricᾱ). Ελληνική απόδοση: "στη Φεά-
ρικᾱ".

Το τοπων., που αναφέρεται σε τοποθεσία γεμάτη φτέρες έξω από το χωριό, είναι φυτώνυμο και σχηματίστηκε από το εμπρόθετο βλαχ. θηλυκό προσηγορικό **φεαρίτσ** (*feárică* < λατ. *filix*, *-icis*, αιτ. *filicem*, "φτέρη").

Λα Ιάζιρου και Λα Ιζιρό ή Ν Ιάζιρου και Ν Ιζιρό (La Iáziru και Λα Iiziró ή Ν Iáziru και Ν Iiziró). Ελληνική απόδοση: "στον Ιζιρό".

Το τοπωνύμ., που (εξαιτίας της συχνής συμπίεψόρας του με την πρόθεση ν) καταγράφεται κάποτε ως **Νεάζιρου** ή **Νιζιρό** και δηλώνει μια μικρή λίμνη με καλάμια έξω από το χωριό, είναι υδρωνόμο και δημιουργήθηκε από το εμπρόθετο αθησαύριστο βράχ. προσθηκόμο **ιάζιρου** και **ιζιρό** (**ιάζιру** και **ιζи́ро**, σλαβ. ετυμολογία: βλ. βουλγ. *ezero*, *ezeru*, σερβοκροατ. *jezero*, “λίμνη”).

La Moutsíara (La Muséea). Ελληνική απόδοση "στη Μουτσιάρα".

Τοποθεσία όπου αναβλύζει νερό στα νοτιοδυτικά του χωριού. Το όνομά της από το το βλάχ. θηλ. προσηγορικό **μουσιεάρᾱ** (*mušearā* < βαλκανικής καταγωγής, μάλλον σλαβ. πρβλ. παλαιοσλαβ. *moca*: "έλος", νεοσλαβ. και βουλγ. *moche*, βούλγ. *mošun*, αλβαν. *mošat*: "έλος, βάλατος").

Λα Κίμπλου Μάρε ή ΓΚίμπλου Μάρε (La Kímbļu Máre ή Gímblu Máre). Ελληνική απόδοση: "στον Μέγα Κάμπο".

Πολύ γνωστό οροπέδιο ανάμεσα στο Γρεβενίτι και το Φλαμπουράρι, που ανήκει στο δεύτερο χωριό. Το όνομά του από το εμπρόθετο βλαχ. ουδέτ. προσχηγορικό **Κίμπου** (*kímbu* < λατ. campus, campum, «κάμπους, πεδιάδα») και το βλάχ. επίθετο **μάρε** (*măre* «μεγάλος» < λατ. mas, maris, αιτ. marem).

Λα Μπάρα ντι λ' Αγίου Θανάση (La Bára di l' Aygu Thanási). Ελληνική απόδοση:
"στη Μπάρα στον Αγιο-Θανάση".

Μικρή πηγή στις βόρειες παρυφές του χωριού, κοντά στο εξωκλήσι του Αγίου Αθανασίου και πάνω σε έναν από τους πιο πολυσχιστούς δρόμους που «έβγαζαν» από το χωριό · καθώς ήταν η μοναδική πηγή πόσιμου νερού σε μια μεγάλη περιοχή αγροκτημάτων και το νερό της λιγοστό, οι ντόπιοι είχαν σκάψει ένα μικρό βαθούλωμα στην έξοδο της που κρατούσε αρκετό νερό, σαν μια μικρή λιμνούλα, για να δροσίζονται οι περαστικοί και τα ζώα τους.

Το όνομά του τοπων. σχηματίστηκε από το εμπρόθετο βλαχ. θηλυκό προσηγορικό *μπάρ* (*băra* < βουλγ. *bara* "έλος, μικρό ποτάμι"), που χρησιμοποιείται κάποτε και στα Ελληνικά (τόσο στον προφορικό λόγο ορισμένων περιοχών, όσο και σε λογοτεχνικά κείμενα).

Θα κλείσουμε το σημερινό σημείωμα με μια σύντομη αναφορά στο όνομα του γεωγραφικού χώρου, όπου ανήκει το Γρεβενίτι και ο σημερινός Δήμος Ανατολικού Ζανούσου.

Ζαγόρι. Όπως είναι γνωστό, η αρχαιότερη γνωστή μνεία του **Ζαγορίου** απαντά σε ένα χρυσόβουλλο του Ανδρόνικου Β΄ από το έτος 1321, σχετικό με εκκλησιαστικά ζητήματα, όπου αναφέρεται ότι στο θέμα των Ιωαννίνων υπήρχαν πέντε ενόριες: “τῶν ἑξῶ Ἰωαννίνων, τοῦ Ζαγορίου, τοῦ Τσμερνίκου, τοῦ Σοκόβου καὶ τοῦ Σεστρουρίου...”

Από τις διαφορετικές απόψεις που έχουν διατυπωθεί κατά καιρούς για την καταγωγή και τη σημασία του τοπωνυμίου (βλ. λ. χ. εφημ. *Το Γρεβενί*, τεύχ. 10, Απρίλιος 1996, σελ. 3) ορθότερη φαίνεται η ετυμολόγησή του από τη σλαβ. πρόθ. **za** ("πίσω") και το σλαβ. επίσης προσηγορικό **gora** (αιτ. **gory**: "βουνό"), έτσι που η σημασία του να προσδιορίζεται ως "τόπος πίσω από το βουνά ή το βουνό". Κι όπως παρατηρεί ο Κ. Οικονόμου "Απ' όπου και αν αντικρύσει κανείς την περιοχή του **Ζαγορίου**, αυτή γίνεται αισθητή πράγματι ως "περιοχή πίσω από τα βουνά", τόσο για κείνον που *έρχεται* από τα περάσματα του Μετσόβου όσο και για κείνον που *έρχεται* από τη διάβαση της Κό- νιτσας ή για κείνον που την αντικούζει από τον κάμπο των Ιωαννίνων".

Συνεχίζεται

Την καθιερωμένη βασιλόπιτα έκοψε ο ΜΑΣ την Πρωτοχρονιά μετά την Δοξολογία. Παρέστησαν ο Πρόεδρος του Τοπικού Συμβουλίου Ιωάννης Κίτσιος, ο Αντιδήμαρχος Γιώργος Κυρίτης, η Αντιπρόεδρος του Δημ. Συμβουλίου Φρειδερίκη Μότση, ο Δημ. Σύμβουλος της Αντιπολίτευσης Ιωάννης Ρούσκας, χωριανοί που διαμένουν μόλις στο Γρεβενίτι και κάποιοι απ' αυτούς είχαν τη χαρά να έχουν κοντά τους και τα παιδιά τους που διαμένουν στην Αθήνα και αλλού.

Πρωτοχρονιά στο Γρεβενίτι

Ο Πρόεδρος του ΜΑΣ Γ. Ράπτης μετά τις απαραίτητες ευχές, κάλεσε τον Αντιδήμαρχο και τον Ιωάννη Ρούσκα να απευθύνουν και αυτοί τις ευχές τους για το νέο έτος (θεωρώντας ίσως περιττό να δώσει το λόγο και στους άλλους δυο συμβούλους) και κάλεσε τον ιερέα να κόψει τη βασιλόπιτα.

Ο Αντιδήμαρχος, εκτός από τις ευχές, έκανε έκκληση ώστε οι χωριανοί όπου κι αν ευρισκόνταν, να δώσουν απαραίτητως το παρόν στην απογραφή του Μαρτίου για να μην αποδυναμωθεί το χωριό μας. Το φλουρί έπεσε στη μαθητήρια Κωνσταντίνου Βόντι-να (από τα λίγα παιδιά πλέον στο Γρεβενί).

Στο τέλος ο Πρόεδρος του ΜΑΣ ευχαρίστησε τον Θ. Αγγέλη ο οποίος με υπεράνθρωπες όπως είπε προσπάθειες, επισκεύασε το καλοριφέρ, το οποίο είχε σπάσει τον περασμένο χειμώνα από τον μεγάλο παγετό. Ο τώως Πρόεδρος της Κοινότητας θέλησε να επισημάνει το ποιος έφταιγε που έσπασε το καλοριφέρ. Γνωρίζει όμως πολύ καλά ότι ο αρμόδιος φορέας ανάρθεσης της τοποθέτησης του καλοριφέρ ήταν το

Συμβούλιο Περιοχής, πρόεδρος του οποίου ήταν ο ίδιος, το δε συμφωνητικό καλής εκτέλεσης μεταξύ του Συμβουλίου Περιοχής και του εργολήπτη υπέγραψε πάλι ο ίδιος. Το κτίριο ανήκε στην Κοινότητα Γρεβενών και αυτή είχε την δυνατότητα να διαχειρισθεί τα κονδύλια, έχοντας παράλληλα την ευθύνη για τη συντήρησή του. Οι πολιτιστικοί σύλλογοι δια νόμου μόνο τη χρήση μπορούν να έχουν και ποτέ την κυριότητα. Στην περίπτωση του ΜΑΣ Γρεβενών, πάντοτε είχε κλειδί για τη χρήση του για δύο ή τρεις μέρες το χρόνο. Κλειδιά όμως ως κύριος υπεύθυνος είχε τότε ο Πρόεδρος της Κοινότητας, ο οποίος μόνο αυτός γνώριζε και αν η τοποθέτηση-εγκατάσταση καλοριφέρ ανταποκρινόταν στις προδιαγραφές εκτέλεσης του έργου και επίσης αν είχε τοποθετηθεί αντιπυκτικό. Η προχειρότητα και το ημιτελές του έργου είναι εμφανής. Σημειώτεον ότι τον χειμώνα του 2000, Πρόεδρος του ΜΑΣ ήταν ο σημερινός Γιώργιος Ράπτης, ο οποίος φαντάζομαι έχει και αυτός την ίδια άποψη.

Φρειδερίκη Παναγιωτοπούλου- Μότση